

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand:

»Hvad kan regeringen oplyse om den danske forhandlingslinje i EU forud for ministerkonferencen i WTO i december, herunder ikke mindst om liberaliseringen af handelen med landbrugsvarer og mulighederne for at sikre ulandene bedre handelsvilkår?«

Af Steen Gade (SF), Jeppe Kofod (S), Mogens Lykketoft (S), Martin Lidegaard (RV), og Rune Lund (EL).

(Forespørgslen anmeldt 5/4 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/4 2005).

Begrundelse

Steen Gade (SF):

Vi ved alle sammen, at de rige landes landbrugs-subsidier og handelsbarrierer er den største hindring for en fair økonomisk udvikling i verdens fattigste lande, og EU holder sig bestemt ikke tilbage. Så vi danskere gemmer os også bag den store handelsmur og holder udviklingslandene ude fra vores markeder ved hjælp af subsidier, eksportstøtte og told.

Den rige verden giver kun 50 mia. dollar i ulandshjælp, men bruger 300 mia. dollar i støtte til landbruget. Det er fuldstændig uholdbart og er med til at gøre verden ustabil. Udviklingslandene presser da også på for at få frihandel hele vejen rundt, så det ikke kun bliver på de områder, hvor den rige verden har størst fordele.

Brasiliens præsident, Lula, sagde det på følgende måde på det årlige Davostopmøde:

Som I ved, kommer jeg lige fra Porto Allegro, der, hvor græsrodderne holder verdenstopmøde, hvor jeg har talt om de samme emner, som jeg har tænkt at komme ind på her. Enhver indsats, vi må gøre for at eksportere i de fattige lande, vil intet være værd, hvis de rige lande fortsætter med at prædike frihandel og praktisere protektionisme.

Kl. 17.15

Og den ramte lige plet, også lige plet i dagens diskussion. Der er fokus på landbrug, for det er nøglen til udviklingslandenes muligheder, og det er afgørende på mødet i Hongkong i december. Og EU står for 90 pct. af alle eksportsubsidier på landbrug.

Den her sag er sværere end den, vi havde forleden dag om FN-topmødet og hjælpen til Afri-

ka, for her er også kortsigtede økonomiske interesser på spil for landbruget i vore lande, også i Danmark.

Det er ikke langsigtede økonomiske interesser, for Danmark har fordel af at lade være med at bruge alle midlerne på landbrugspolitik og i stedet for bruge de midler, vi bruger i mere eller mindre bevidstløs støtte til landbruget, på at udvikle andre dele af vores samfund. Det ville vi få flere og bedre job ud af i stedet for at spille pengene på landbrugsstøtte. Men der er jo økonomiske interesser gemt også i Danmark.

I WTO forhandler EU på vore vegne. Derfor har vi en forespørgsel i dag, der også handler om, hvordan Danmark skal forhandle i EU i de kommende måneder op til Hongkongtopmødet. Det vil altså sige, at det, vi i dag vedtager, handler om, hvordan Danmark skal prøve at få EU til at agere i de kommende måneder.

Så handler det for os om, at Danmark for alvor vil tage parti for at skabe en mere retfærdig handelsorden i verden, konsekvent kæmpe imod protektionisme, tage de fattiges parti og prøve at skabe en globalisering med et menneskeligt ansigt. Jeg synes, ambitionen i dag skulle være, at Danmark kan tage førertøjen i EU-diskussionen om, hvordan vi får afskaffet protektionismen og dermed hjælper ulandene til en mere fair handel og dermed en større chance for selv at kunne rejse sig og få en bedre fremtid.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak. Besvarelsen vil blive givet af begge ministre, først udviklingsministeren.

Besvarelse

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Egentlig havde vi tilrettelagt vores besvarelse sådan, at udenrigsministeren skulle være først, men af tekniske grunde kommer så min besvarelse først.

Jeg vil gerne starte med at takke for forespørgslen her i dag. Jeg synes, at forespørgslen kommer på et rigtig godt tidspunkt, ikke mindst set i lyset af, at jeg netop på regeringens vegne har fremlagt en ny og ambitiøs strategi for handel, vækst og udvikling og en handlingsplan for erhverv, vækst og udvikling.

International handel er en afgørende forudsætning for vækst og dermed en vigtig forudsætning for at opfylde befolkningernes ønske

om at leve i fred, velstand og frihed. Det gælder for borgerne hertilands så vel som i verdens fattigste lande. Men verdens fattigste lande har ikke i tilstrækkelig grad formået at drage fordel af den øgede handelsliberalisering, som har fundet sted siden afslutningen af anden verdenskrig. Regeringen ønsker at bidrage til at ændre denne situation, og derfor finder jeg debatten her i dag yderst relevant.

Potentialet i handel som generator for vækst og fattigdomsbekæmpelse er stort, hvor stort er det naturligvis svært at opgøre helt præcist. Men de fleste opgørelser skaber grundlag for stor optimisme. Verdensbanken har f.eks. beregnet, at et mere udviklingsvenligt internationalt handelsregime vil kunne reducere antallet af fattige mennesker med 140 millioner i 2015. Cirka halvdelen af disse vil bo i Afrika syd for Sahara.

Måltrettet bistand spiller en helt afgørende rolle for, at afrikanske lande kan få de fulde gevinster ved frihandel, for at de kan vinde ved globaliseringen.

Regeringen mener, at de fattigste udviklingslande ikke skal påtage sig nye WTO-forpligtelser i forbindelse med de igangværende Dohaforhandlinger, populært kaldet »a round for free«, altså en gratis omgang. Der, hvor de fattige lande bør liberalisere, er således i første omgang i forhold til hinanden, ikke i forhold til EU, USA eller de konkurrencedygtige større udviklingslande. Særlig de afrikanske landes handelspolitik skal rettes mere mod åbning over for regional samhandel.

Kl. 17.20

Mange afrikanske lande er omfattet af fire til seks regionale handelsaftaler foruden de aftaler, de har indgået med EU og USA. Regional handel er i dag meget mindre i Afrika end i andre regioner. Her er et stort uudnyttet handels- og vækstpotentiale.

På længere sigt er det vigtigt at sikre de fattigste landes integration i verdenshandelen.

EU er de afrikanske landes vigtigste handelspartner, og EU's politik er en dominerende faktor for Afrikas økonomiske vækst og udvikling. Danmark vil fortsat presse på, for at EU sammentænker handels- og udviklingsbistanden.

De mindst udviklede lande har med alt, undtagen våbenaftalen, opnået told- og kvotefri adgang til EU's marked. De sidste overgangsordninger udløber i de kommende år. Aftalen bør udvides til at omfatte en større gruppe fattige lande.

De komplicerede og restriktive oprindelsesregler bør også forbedres. Særlige hensyn til de fattigste udviklingslande er nødvendige, men fastholdelse af handelsbarrierer er ikke nogen langsigtet løsning. Der skal være tale om tidsbegrænsede overgangsordninger, mens der gennemføres en nødvendig økonomisk omstrukturering med fokus på at nedsætte handelshindringer på nationalt niveau.

Og så vil jeg gerne understrege, at der er stor forskel på udviklingslandene. Det vil have en stor, positiv betydning for verdensøkonomien og i særdeleshed for de fattigste udviklingslande, hvis de større og stærkere af udviklingslandene liberaliserer deres handelsregimer.

Men friere handel alene er ikke nok. Der er behov for målrettet bistand, som kan sætte udviklingslandene i stand til at udnytte markedsmulighederne. Den største hindring i udviklingslandene er dårlige rammebetingelser for den private sektor, og udvikling af den private sektor er kernen i vækst.

I Verdensbankens årlige rapport »Doing Business« opgøres de administrative byrder, som den private sektor må slås med. Afrika fremstår her klart som den region, hvor den private sektor har det allersværest. Det tager f.eks. 153 dage at starte en virksomhed i Mozambique og 135 dage i Burkina Faso. I Danmark tager det 4 dage. Lavest ligger Australien med 2 dage. I Uganda skal der 17 procedurer til for at starte en virksomhed, og Tchad er helt oppe på 21. Danmark ligger på 4 procedurer, mens Canada, Australien og New Zealand ligger lavest med kun 2 procedurer.

Betingelserne for erhvervslivet skal forbedres i udviklingslandene, særlig i Afrika, så det bedre kan betale sig at drive virksomhed. Samtidig skal det gøres på en måde, der skaber en bæredygtig vækst, hvor miljø og mennesker også er i fokus.

Der er på den baggrund behov for en sammentænkning af tilgangen til handel og erhverv. Det er udgangspunktet for den før omtalte strategi- og handlingsplan.

Vi har gode erfaringer med erhvervssektorprogrammerne i Tanzania, Ghana og Vietnam. I år starter vi et nyt program i Kenya. Hovedvægten ligger på at skabe gode vækstbetingelser for små og mellemstore virksomheder. Erhvervssektorprogrammerne har indtil nu vist gode resultater, og jeg vil bestemt ikke udelukke, at vi på længere sigt vil tage initiativ til at iværksætte flere erhvervssektorprogrammer.

Jeg vil til slut fremhæve, at det danske bidrag til at styrke ulandenes kapacitet til at drage nytte af øget markedsadgang under de regionale og internationale handelsaftaler også ydes multilateralt.

Danmark skal også fremover ligge i front, når det gælder om at yde handelsrelateret bistand. Udenrigsministeren vil i den her forbindelse nævne WTO's Global Trust Fund og Den Integreerede Ramme. Det vil udenrigsministeren altså komme ind på senere.

Danmark yder handelsrelateret støtte gennem en række andre organisationer, og her vil jeg gerne fremhæve Den Integreerede Ramme, også kendt som IF. Danmark har spillet en helt særlig rolle i tilrettelæggelsen af IF's arbejde, idet Danmark har formandskabet for styrekomiteen for Den Integreerede Ramme.

IF er et samarbejde mellem Det Internationale Handelscenter, WTO, UNCTAD, UNDP, Verdensbanken og IMF, som har til formål at sikre indarbejdelse af handelshensyn i de mindst udviklede lande, LDC'ernes udviklings- og fattigdomsstrategier.

Kl. 17.25

IF skal være den overordnede ramme, som hjælper LDC'erne med at definere og prioritere deres respektive behovsområder. De enkelte organisationer og bilaterale donorer har derefter fået til opgave at varetage hver deres andel af gennemførelsen. Her er koblingen til den danske bilaterale bistand vigtig.

Ikke mindst de danske programsamarbejdslande i Afrika syd for Sahara står helt centralt i denne sammenhæng. Landene har allerede i dag adgang til EU's markeder på en række områder, som de ikke formår at udnytte fuldt ud. Øget adgang til de rige landes markeder sikrer derfor ikke pr. automatik øget eksport fra f.eks. Ghana.

At sikre Ghana bedre markedsvilkår i EU enten under WTO eller i regionale aftaler mellem Vestafrika og EU er derfor kun et af de områder, hvor der skal sættes ind.

Danmark har som donorkoordinator på handelsområdet i Ghana de sidste 2 år haft gode muligheder for at etablere et konstruktivt samarbejde med regeringen, den private sektor og andre donorer om udformningen af den ghanesiske handelspolitik og prioriteterne for handelsrelateret bistand til Ghana i de kommende år. Men på trods af en øget indsats i et land som Ghana, et land, der gerne vil gøre det rigtige, bliver jeg nødt til at tilføje, at selv med øget bistand til handelsområdet er det vigtigt at erkende, at

øget handel ikke kommer fra den ene dag til den anden.

Det er et langsigtet tog, vi er ude på; et tog, som vil give succes i visse tilfælde, men som realistisk også fra tid til anden vil føre til visse tilbageslag. Uanset dette er kursen klar: Vi vil konstant i arbejdet med handelen holde os for øje, at der skal sikres en klar kobling mellem handel og kampen mod fattigdom.

I den forbindelse er det meget glædeligt, at den ghanesiske handelspolitik og Ghanas strategi for privatsektorudviklingen i år integreres i den ghanesiske strategi for fattigdomsbekæmpelse. Vi har fra dansk side gjort en forskel i Ghana, der på sigt alt andet lige vil bidrage til at integrere landet på det globale marked med vækst og økonomisk fremgang til følge.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi fortsætter med besvarelsen, det er udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Først vil jeg godt takke for forespørgslen.

Regeringens overordnede holdning til forhandlingerne er, at vi ønsker et ambitiøst og substantielt resultat, som især sikrer udviklingslandenes integration i den globale økonomi. For de fattigste og mindst udviklede lande må der gives omfattende indrømmelser og øget teknisk bistand, og det har udviklingsministeren jo netop beskrevet nogle eksempler på.

WTO-forhandlingerne spiller ligeledes en væsentlig rolle i globaliseringen og vil få konkret betydning for mange danske virksomheders og borgernes hverdag og fremtidsmuligheder. Med andre ord drejer forhandlingerne sig også om, hvad Europa og Danmark skal leve af i fremtiden.

I år er fokus rettet mod ministerkonferencen i december i Hongkong. Der skal WTO's 148 medlemslande foretage en yderligere indsnævring af forhandlingerne, således at man kan indlede den afsluttende fase i Doharunden. Hvis dette resultat nås i Hongkong, vil næste pejlemærke være en afslutning af Doharunden i 2006 eller i begyndelsen af 2007.

Hvor langt er vi så i forhandlingerne? Der forhandles i øjeblikket intensivt i Genève, og håbet er, at der til det generelle råds møde vil være en første skitse klar, men det er ikke sikkert, at vi vil nå så langt. Under alle omstændigheder må vi være indstillet på, at der inden Hongkongmø-

det vil være mange knaster, der skal tages hånd om.

I de nuværende forhandlinger er der tre hovedemner: landbrug, handel med ikkelandbrugsvarer, altså industritold, samt tjenesteydelser. Dertil kommer handelslettelser, og så er der det tværgående, vigtige emne, nemlig udviklingslandene og en særlig hensyntagen til dem, det er jo en udviklingsrunde.

Landbrugsliberalisering er en central målsætning for Doharunden. Regeringen støtter bestræbelserne i WTO-forhandlingerne på at forbedre markedsadgangen for landbrugsvarer samt at reducere og afvikle handelsforvridende intern støtte og ikke mindst udfasningen af handelsforvridende eksportstøtte.

Samtidig er regeringen meget opmærksom på, at processen kan skabe problemer for nogle udviklingslande, herunder ved på kort sigt at finansiere fødevarerimport. Det gælder især for de ulande, der er nettoimportører af fødevarer. De kan, når støtteordningerne bortfalder, blive udsat for prisstigninger på importen.

EU's midtvejsreform for landbrugspolitikken fra 2003 giver EU gode muligheder for at fremme reduktionen af den handelsforvridende interne støtte. Det er imidlertid afgørende, at også andre lande tilsvarende reducerer deres handelsforvridende støtte. Samtidig er det væsentligt, at det fortsat er muligt at fremme ikkehandelsmæssige hensyn såsom miljø, dyrevelfærd og fødevarerikkerhed.

EU lægger også op til en parallel udfasning af alle handelsforvridende eksportstøtteordninger. Fjernelse af disse ordninger vil skabe en friere handel med landbrugsvarer og hermed også skabe muligheder for udviklingslandene. Regeringen vil arbejde for, at der i Hongkong aftales en klar og hurtigst mulig termin for udfasning af alle eksportstøtteordninger.

Kl. 17.30

EU's udspil indeholder også en række tiltag, der vil gavne de mindst udviklede lande. Bl.a. foreslås, at alle udviklede lande giver told- og kvotefri adgang for alle produkter fra de mindst udviklede lande, altså undtagen våben og ammunition, der svarer til EU's »Alt undtagen våben«-ordning. EU har også foreslået, at de mindst udviklede lande skal have mulighed for at få en såkaldt fri omgang, hvorved de helt vil kunne undgå at påtage sig nye forpligtelser over for ilandene.

En række lande med meget stærke interesser i markedsåbning i de udviklede lande efterlyser

bestandig yderligere EU-indrømmelser på landbrugsområdet, før de selv er rede til at vise deres egne kort i forhandlingerne. Her skal man ikke glemme, at EU allerede er langt den største importør af fødevarer fra udviklingslandene, samt at halvdelen af importen allerede er toldfri gennem forskellige præferenceordninger.

Jeg vil også gerne understrege, at det vil være en alvorlig misforståelse, hvis man tror, at en generel og horisontal toldafvikling på landbrugsområdet i WTO-forhandlingerne vil være en fordel for udviklingslandene og særligt de fattigste. Sandheden er jo, at landbrugene i Brasilien, Argentina, Australien m.v. er meget effektive og let udkonkurrerer små og ineffektive landbrug i udviklingslandene.

Forhandlingerne om industritold er et område, hvor EU og Danmark har klare offensive interesser. Eliminering eller reduktion af toldsatser er væsentlig for danske produkters konkurrencemuligheder på udenlandske markeder. Der vil her kunne blive tale om reelle velfærdsgvinster for det danske samfund. Hertil kommer, at tolden udviklingslandene imellem som oftest er høj og hindrer eller vanskeliggør syd-syd-handelen. Betydelige potentielle gevinster for udviklingslandene ligger netop her. De mere velstillede udviklingslande bør omfattes af flere liberaliseringsforpligtelser og således åbne deres markeder. Alt andet ville være urimeligt og uholdbart også for udviklingslandene selv. Der er forskel på Niger og Brasilien, selv om de er i den samme gruppe.

Der har desværre hidtil ikke været de fremskridt i forhandlingerne, som vi gerne havde set. En række af de store udviklingslande med Brasilien og Indien i spidsen ønsker at se indrømmelser på landbrugsområdet, før de vil bevæge sig på områder for industriprodukter.

Tjenesteydelser er også et vigtigt forhandlingsområde. Danmark har også her stærke offensive interesser i tjenesteydelsesforhandlingerne. Tjenesteydelsesforhandlingerne foregår ved, at alle medlemmer fremlægger tilbud om, hvor man kan give markedsåbning samt ønsker om markedsåbning hos andre. I alt har over 50 medlemmer indtil nu givet tilbud. Hidtil er omfanget af tilbuddene imidlertid relativt beskedent. EU's tilbud er de mest substantielle.

Handelslettelser er det eneste af de såkaldt fire Singaporemner, der er tilbage i Doharunden. Det har vi været enige om i Folketinget hidtil. Handelslettelser drejer sig om at forenkle og harmonisere told- og andre handelsprocedurer.

Mens toldsatserne har været faldende, udgør bureaukratiske procedurer fortsat en stor hindring for international handel. Beregningerne har vist, at u hensigtsmæssige, utidssvarende toldprocedurer kan koste op til 15 pct. af en vares værdi.

For Danmark er det positivt, at der gøres en indsats på dette område, selv om forhandlingerne endnu ikke er særlig fremskredne, må jeg medgive. Danske virksomheder, der i international sammenhæng ofte er relativt små, vil have gavn af øget gennemsigtighed og en lettere procedure for handel over grænserne. Derfor er det vigtigt, at vi får bedre regler på området. Samtidig lægger vi vægt på, at især udviklingslandene kan drage nytte af handelslettelser, og der tages hensyn til deres begrænsede kapacitet til at gennemføre nye regler og procedurer.

Fra dansk side er det af afgørende betydning, at udviklingslandene som resultat af runden opnår bedre balancerede handelsregler, yderligere markedsadgang og bistand til fuldt ud at udnytte denne adgang til fremme af deres integration i det multilaterale handelssystem. Denne adgang skal selv sagt også gælde sektorer, hvor udviklingslandene har særligt eksportpotentiale, ikke mindst landbrug og tekstiler. Samtidig må betingelserne for handel udviklingslandene imellem også forbedres.

EU og EU's medlemsstater har ydet meget betragtelige bidrag til WTO's nye trustfund for handelsrelateret bistand. De har også gennem mange andre kanaler støttet udviklingslandene til bedre at varetage deres interesser under handelsforhandlingerne, til bedre at udnytte den opnåede markedsadgang og til bedre at overkomme hindringer for øget eksport.

Regeringen er en varm fortalere for særlig fordelagtig behandling af udviklingslandene, det, der også kaldes »special and differential treatment«, altså speciell og forskellig behandling. Vi finder, at det er et middel til at sikre udviklingslandene i deres integration i verdensøkonomien. Efter dansk opfattelse bør alle WTO-medlemmerne enes om at lade den mest lempelige behandling tilfalde de lande, som har størst behov. De mere velstillede blandt udviklingslandene må påtage sig deres del af ansvaret for at skabe løsninger for de mindre velstillede.

Kl. 17.35

For at fremme forståelsen for, hvorledes alle WTO-medlemmer bedst vil kunne bidrage til at imødekomme udviklingslandenes interesser, iværksatte man på dansk foranledning det nor-

diske Afrikainitiativ. Den konstruktive handelspolitiske dialog med 20 afrikanske lande vil blive søgt fastholdt i forbindelse med ministermødet i Hongkong, og der vil frem mod dette blive iværksat en række konkrete initiativer med henblik på en konkret opfølgning, f.eks. handelspolitiske konsultationer med afrikanske program-samarbejdslande, samordning af handelsrelateret international teknisk bistand, uformelle konsultationer i Hongkong med denne her nordisk-afrikanske initiativkreds.

WTO-forhandlingerne skal, som indledningsvis nævnt, både bidrage til en positiv udvikling i verdensøkonomien og en bedre integration af udviklingslandene. Dette er ikke modsætninger, men imellem disse to målsætninger er der tale om meget komplicerede interesser, som skal mødes, for at en aftale kan komme i hus. Danmark vil arbejde for, at processen forbliver på sporet, og at EU indtager en så konstruktiv og ambitiøs rolle i forhandlingerne som overhovedet muligt.

Det er vigtigt, at WTO bliver en succes, at Hongkong ikke bliver en fiasko som Cancún, for det vil være af meget stor betydning for verdensudviklingen og for afspændingen i de tendenser, der måtte være til at skabe konflikt mellem Nord og Syd.

Forhandling

Steen Gade (SF):

Tak for besvarelserne. Jeg vil sige først til udviklingsministeren, at jeg synes, at den strategi, som udviklingsministeren omtalte, og som netop er udarbejdet i ministeriet, er et rigtig godt papir og et rigtig godt grundlag for den fortsatte drøftelse om de her emner.

Så vil jeg sige, at der selvfølgelig var meget rigtigt og meget, der blev sagt fra de to ministres side, jeg også var enig i. Jeg syntes, der var, i hvert fald ud fra mit synspunkt, et lidt usikkert udgangspunkt. Jeg syntes, der var lidt for meget om, at der også var en række af udviklingslandene, som skulle holde for, og lidt for meget, at nu skulle vi måske passe på med at give Brasilien for mange indrømmelser og den slags.

Det, jeg synes, man skal holde fast i her, er et meget klart fokus på, om det virkelig er ulandenes, om det virkelig er de fattige landes sag, man vil varetage. Vil vi virkelig i EU være det land, som utvetydigt taler de fattige landes sag? Hvis vi vil det – og det mener jeg vi vil – skal vi gøre det, fordi det er rigtigt, retfærdigt osv., men

vi skal også gøre det, fordi det, så vidt jeg kan se, er den eneste sikkerhed for, at vi kommer fra Hongkong uden en ny fiasko. Den kan jo godt lure.

Jeg kan forstå, at en af grundene til, at det brød sammen sidst, jo var, at EU's tilbud kom for sent. EU har jo stadig med hensyn til afskaffelsen af eksportstøtten kun meldt ud, at nu ville man afskaffe den. Man har jo ikke givet en tidsfrist for, hvornår man vil afskaffe den, og det er altså vigtigt, at man ikke tager andre fattige lande som gidsler i det forløb, f.eks. Brasilien. Det er et udgangspunkt, som jeg i hvert fald har, og som jeg synes, at udenrigsministeren ikke havde i sit udspil.

Det er så meget vigtigere, at det er gået op for mig, at EU har 90 pct. af eksportstøtten i verden. 90 pct.! Det er da noget, og det vil da sige, at man fra EU's side virkelig skal tage førertrøjen alvorligt, og jeg vil stærkt opfordre udenrigsministeren til at tage førertrøjen også betydelig mere alvorligt end det, jeg hørte i det indlæg, der kom her.

En anden ting, jeg hæftede mig ved, var, at udenrigsministeren sagde, at det var en misforståelse, tror jeg, at hvis man bare nedsatte told og fjernede subsidier og sådan noget, så ville det være en fordel for alle fattige lande. Det har jeg forstået på FN's rapporter at det vil være. Jo mere vi nedsætter, jo større fordel er det for udviklingslandene.

Kl. 17.40

Så en betragtning om tjenesteydelser: For SF er det vigtigt, at tjenesteydelsesliberalisering ikke bliver noget, som vi påtvinger ulandene på f.eks. vandområdet. Det er også afgørende for SF, at vi på det område grundlæggende tager et udgangspunkt, der er ulandenes.

Så vil jeg slutte her med at fremsætte et forslag til vedtagelse, som jeg synes tager det stærke udgangspunkt, at det er de fattiges sag, vi skal tale. Det er et forslag til vedtagelse, som lægger op til at afklare, hvad vi skal gøre i EU i de kommende måneder hen mod forhandlingerne. Personligt mener jeg, at vi skal have en debat igen i Folketinget umiddelbart inden, vi skal til Hongkong. Det er et spørgsmål om, hvad der skal ske det næste halve år.

Jeg skal på vegne af SF, Socialdemokraterne og det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget understreger WTO-forhandlingernes betydning for den internationale samhandel og økonomi og udviklingslandenes integration i verdensøkonomien. For at sikre en bæredygtig udvikling med fremdrift i forhandlingerne opfordres regeringen til at arbejde for

- at EU's landbrugstilbud forbedres, herunder at
 - den lovede udfasning af eksportstøtteordninger sker i løbet af højst 5 år,
 - tolden på landbrugsprodukter nedsættes hurtigst og mest muligt med særligt store reduktioner på vigtige eksportvarer for udviklingslandene, og
 - der sker en væsentlig reduktion i al handelsforvridende støtte med sigte på en fuld udfasning,
- lavere industritold og handelslettelse, idet de rige lande skal gå forrest med hensyn til at fjerne handelshindringer,
- at initiativer svarende til »Alt undtagen våben« snarest tilbydes af alle ilande,
- kompensation til fattige lande, som ellers ville risikere at tabe på aftalen, og
- at de fattigste udviklingslande ikke skal påtage sig nye WTO-forpligtelser i Dohaforhandlingerne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 38).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg beder ordføreren om at blive på talerstolen, for der er medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Så er det hr. Jens Kirk for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg har lyttet meget opmærksomt til hr. Steen Gades fremlæggelse ikke mindst af forslaget til vedtagelse. Jeg troede i grunden, at SF var blevet lidt klogere på dette område med hensyn til at fastsætte et helt klart årstal for, hvornår disse ting skal være sket.

Vi har lige set et eksempel på sukkerområdet, hvor SF med flertal fik gennemført, at området skulle reformeres inden for et bestemt antal år. Det medførte, at Danmark i EU måtte sætte sig hen i et hjørne uden at kunne gøre noget.

Er det det, SF igen ønsker, at Danmark, hvis det nu bliver efter 7 år, så skal sige nej til? Der er et bestemt krav om 5 år her: Er det sådan, at vi så absolut skal opnå det inden 5 år, eller skal vi så sætte os hen i hjørnet, hvis vi ikke når det?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Tak for spørgsmålet.

Jeg kan hjælpe hr. Jens Kirk ved at læse op fra forslaget til vedtagelse her: Vi opfordrer regeringen til at arbejde for, at EU's landbrugstilbud forbedres, herunder at eksportstøtteordningerne udfases i løbet af højst 5 år.

Kl. 17.45

Det betyder altså, at det, vi foreslår, er så simpelt, som at Danmark skal tage ned og sige, at vi ønsker, at EU foreslår, at de skal udfases om 5 år. Hvad skulle der være galt i det? Det var jo det, man diskuterede allerede i Cancún. Mægleren på Cancún-mødet stillede et forslag op om, at de vigtigste varer skulle udfases om 5 år og de andre om 10 år. Jeg vil da være tilfreds, hvis der bliver fastsat et antal år, der hedder 7. Jeg har i dag prøvet at lægge op til, at vi skal have førertrøjen på og ikke være nogle af dem, der ikke tør tage førertrøjen på i EU.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu forstår jeg det sådan, at SF i grunden er godt tilfreds med den linje, Danmark allerede fører, hvor vi jo faktisk har førertrøjen i EU på dette område. Vi presser på, hver eneste gang en minister er i EU for at forhandle om disse områder, for at der skal ske noget.

Jeg kan forstå, at det er den linje SF her helt klart støtter vi hurtigst muligt skal fortsætte med at føre. Men jeg kan ikke samtidig her lade være med at sige, at hvis man ser på Europa-Parlamentet, er det så helt den samme holdning, SF-parlamentsmedlemmer, har i EU? Er det så den samme holdning, de har, når de færdes blandt ligestillede dernede? Er det så også holdningen, at det er en let opgave, vi er ude på? Skulle der ikke en smule mere fleksibilitet ind i ordvalget?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Der er fuldstændig fleksibilitet i ordvalget. Hvis en minister vil tage dette forslag til vedtagelse med, hvad jeg håber han vil, har han fuldstændig fleksibilitet. Der er én ting han skal. Han skal

gå ud og sige: Vi mener – vi mener – at EU skulle melde ud i løbet af en 5-års-frist. Derefter må han forhandle inden for den ramme, og han kan godt komme hjem med 7 år eller 8 år, men vi vil have et resultat, og vi vil have en stærk forhandlingslinje.

Det forstår jeg at hr. Jens Kirk er bekymret over. Det kan jeg til gengæld ikke forstå.

Til det om mine partifæller i Europa-Parlamentet vil jeg sige, at jeg er helt tilfreds med, at det er den grønne gruppe, SF sidder i, men det er da ikke alle i den grønne gruppe, der har det samme syn på protektionisme, som SF har. Vi mener, at protektionisme er noget skidt, og at det er en enorm ulempe for de fattige i verden. Hvis Venstre virkelig for alvor mener det, skulle de stemme for det her forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Der var rigtig mange gode ting i det forslag til vedtagelse, som Socialdemokraterne, SF og De Radikale har fremsat her i dag. Men jeg må sige, at jeg synes, at det på mange måder er lidt slapt i forhold til, hvad det kunne have været. F.eks. nævner ordføreren oppe fra talerstolen, at alle krav til privatisering af vandforsyning burde være en del af de krav, man stiller til regeringen.

Det er ikke noget, jeg kan læse i det her forslag til vedtagelse. Hvor er det henne? Hvorfor står det ikke i forslaget til vedtagelse?

En anden ting er hele spørgsmålet om lavere industritold og handelslettelser, som der står. Det er da i hvert fald ikke ulandene, der har bedt om, at den dagsorden ligesom bliver fremmet. Ulandene er jo nærmest fornærmede over, at det i det hele taget er blevet en del at runden. Er det så ikke ligefrem en måde at modarbejde ulandenes interesser på at skrive det i et forslag til vedtagelse? Kunne dette forslag til vedtagelse ikke blive strammet lidt op?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til hr. Rune Lund: Jo, det kunne da sagtens være bedre, men jeg vil da sige, at det, der står om lavere industritold og handelslettelser, idet de rige lande skal gå forrest, er noget, jeg går fuldstændig ind for. Det er da vigtigt. Det er også vigtigt at få lavere industritold og handelslettelser, hvis verdens økonomi skal have det bedre, og det er også til fordel for de fattige. Så det vender fuldstændig korrekt.

Når vi måske ikke er helt enige, hr. Rune Lund og jeg, er det måske også, fordi Enhedslisten er imod WTO og mener, at vi slet ikke skulle have WTO. Sådan har jeg i hvert fald forstået meldingerne. Så er det måske lidt svært at blive enig om en samlet forhandlingslinje.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det her handler faktisk ikke om at være for eller imod WTO; det handler om, hvilke krav man skal fremføre. Jeg synes bestemt, at den rige verden skal nedsætte vore toldsatser – men jeg synes ikke, at den tredje verden skal gøre det. Og det ligger faktisk i den sætning, som står i dette forslag til vedtagelse. Der må jeg bare konstatere: Det er ikke den tredje verdens dagsorden. Ligeså kan jeg konstatere, at alle krav i GATS-forhandlingerne om, at der ikke skal ske privatisering af vandforsyningen, heller ikke er en del af det her forslag til vedtagelse. Tror SF ikke, at SF kunne have fremsat et mere skarpt forslag til vedtagelse, hvis SF var gået sammen med Enhedslisten i de her spørgsmål?

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det sidste kan da godt være, men det skulle jo handle om, at vi faktisk mener, at WTO er et vigtigt organ, og at det er med til at skabe orden i en uordentlig verden. Vi går stærkt ind for, at WTO eksisterer, og så går vi selvfølgelig konkret i en række sager ind for nogle forslag og imod nogle andre.

I spørgsmålet om privatisering af vandforsyning ved hr. Rune Lund godt, at SF er imod det pres, som EU helt uretmæssigt øver på en masse ulande.

Men til spørgsmålet, om vi ikke synes, det er forkert at få lavere industritold og handelslettelser, kan jeg sige, at det gør jeg da ikke, hvis det er de rige lande, der går forrest og giver de fattige lande lov til at have nogle overgangsordninger. Så går jeg da ikke imod det. De fattige lande har da også en chance for at sælge deres varer, bare vi ikke dumper dem ud af markedet, og bare vi giver dem chancer.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg vil starte med at gratulere hr. Steen Gade. Jeg vil gratulere med, at det er lykkedes at få Social-

demokraterne og De Radikale med på et ret vidtgående forslag til vedtagelse her i dag.

Det er faktisk historie, der skrives, for der er tradition for meget bred politisk opbakning til regeringen, hvad angår WTO-forhandlingerne. Så jeg vil sige: Tillykke med det. Denne brede enighed er så blevet brudt i dag, til trods for at der er blevet gjort ihærdige forsøg på at få en bred aftale på plads.

Men nu til mit spørgsmål: Hr. Steen Gade taler meget om tidsfrister i forbindelse med afviklingen af støtten. Vi er alle enige om, at støtten skal afvikles, men der tales meget om tidsfrister. Er hr. Steen Gade ikke enig i, at en fastsættelse af klare tidsfrister er lig med svækket indflydelse på forhandlingerne?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det sidste synes jeg at jeg har svaret på. Det, vi har skrevet om højst 5 år, er ræsonnabelt, det er fornuftigt, og det er, hvad Danmark skulle tage ned og prøve at overtale de andre EU-lande til. Så er den jo ikke længere. Det er ikke det samme som ikke at have indflydelse; det er det samme som at holde fanen højt, men ikke så højt, at man slipper jorden.

Det, det her skal måles på, er ikke, hvad der sker i den her sal i dag, og hvad udenrigsministeren kan lide, og hvad hr. Kristian Pihl Lorentzen kan lide. Det er derimod: Bliver det en succes i Hongkong, eller bliver det igen en fiasko? Verden vil se meget elendig ud, hvis det bliver en fiasko, og derfor skal der altså sparkes ganske meget til EU.

Om det andet småpolitiske om enighed eller bred enighed vil jeg bare sige til hr. Kristian Pihl Lorentzen, at jeg tidligere også har været med i store, brede flertal sammen med Venstre om WTO-emner, og det ville jeg også gerne have været i dag.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Nu taler hr. Steen Gade om serviceydelser, og der vil jeg så spørge, om hr. Steen Gade ikke er opmærksom på, at principperne i GATS-aftalen faktisk fastslår, at det er op til det enkelte land selv at bestemme, hvad der skal være offentlige ydelser, og hvad private skal udføre. Det vil sige, at hvert enkelt medlemsland, herunder udviklingslande, ikke gennem GATS-aftalen kan tvinges til at liberalisere f.eks. vandforsyningen.

Så derfor forstår jeg ikke rigtig talen om vandforsyning.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Talen var helt klar, for jeg er nemlig fuldstændig enig med hr. Kristian Pihl Lorentzen: Det er nemlig sådan, som hr. Kristian Pihl Lorentzen siger. Derfor nævnte jeg også *EU-presset*, for at man skal liberalisere.

Det er jo dér, jeg er uenig med Enhedslisten. Enhedslisten siger også i en diskussion om EU-forfatningen noget i retning af, at det er noget, man bliver tvunget til. Det er det ikke. Det er ikke sådan, det er strikket sammen. Men der er et politisk pres fra en række EU-lande for at liberalisere, og det mener jeg man skal modarbejde alt det, man kan.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for indlægget fra hr. Steen Gade.

Det, som undrer mig lidt, er, at hr. Steen Gade selvfølgelig meget klogt, og det vil jeg gerne lykønske hr. Steen Gade med, har formålet at sikre, at der ikke kom en bred vedtagelse. Men hvad er det så, hr. Steen Gade ønsker med den uenighed, der nu er opstået? Er det konstruktivt at stille op til forhandlinger, uden at Folketinget er enig om, hvad det er for en linje, der skal følges? Det har man jo historisk set været enig om, og der har været en bred accept af, at den politik, skiftende regeringer har ført, har været fornuftig. Hvad er det, der gør, at der nu skal være et brud?

Kl. 17.55

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Hr. Troels Lund Poulsen går fejlagtigt ud fra, at jeg ikke vil have et bredt flertal. Det er jo ikke derfor, jeg har stillet forespørgslen. Jeg har faktisk, da den blev stillet, spurgt om alle partier ville være med til at fremme den. Det ville hr. Troels Lund Poulsen ikke – jeg tror, det var nogle tekniske ting. Men det betød så, at det kun var fire partier, der var med til at fremme den her forespørgsel. Det er jo heller ikke sådan, at min telefon har glødet af opringninger fra regeringspartierne i det sidste døgn tid.

Men jeg har godt villet forhandle. Sådan er det. Og jeg forstår faktisk ikke, hvorfor Venstre ikke kan stemme for det forslag til vedtagelse, jeg lige har læst op. Jeg forstår det faktisk ikke, medmindre det er, fordi man vil have lov til at

have nogle protektionistiske hjørner og er mere interesseret i at varetage nogle interesser også i landbruget og andre steder.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Næste ordfører er hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Velstand kommer af økonomisk aktivitet. En fri handel mellem personer, virksomheder og lande er en forudsætning for øget velstand i verden, herunder ikke mindst i verdens fattigste lande. Handelsbarrierer, skævvridende støtteordninger og overdreven beskyttelse af egen produktion virker stærkt hæmmende på den samlede verdensøkonomi.

Beregninger foretaget af WTO viser, at hvis man fjernede alle barrierer for handel med varer, så ville det betyde en global velfærdsgævinst på 620 mia. kr. om året, heraf ville de 40 pct. komme udviklingslandene til gode.

På denne baggrund er det meget vigtigt for Venstre, at der under WTO-ministermødet i Hongkong opnås konkrete resultater, der kan befordre en mere fri verdenshandel. Positive resultater i den såkaldte Doharunde vil give verdensøkonomien et markant skub fremad. Desuden vil positive resultater i Hongkong være et stort bidrag til bekæmpelse af verdens fattigdomsproblemer.

For en lille og åben økonomi som den danske er det vigtigt med internationale regler og lige konkurrencevilkår i den globale økonomi. Danmark har således en stærk interesse i at have et velfungerende multilateralt handelssystem såsom WTO. Men ikke mindst af hensyn til udviklingslandene er det vigtigt, at Danmark og EU presser hårdt på for at skabe fornyet fremdrift og momentum i WTO.

Men hvad er det så, vi fra dansk side skal sætte ind på?

Først og fremmest ønsker Venstre, at der aftales en klar termin for hurtig afvikling af de konkurrenceforvridende eksportstøtteordninger for landbruget inden for de nærmeste år, herunder specielt EU-støtte til landbrugseksporten. Her bliver det givetvis en stor udfordring for regeringen at opnå fodslag i hele EU.

For det andet ønsker Venstre, at der aftales en klar køreplan for afvikling af den handelsforvridende interne landbrugsstøtte. EU har over en årrække gennemført betydelige reduktioner i landbrugsstøtten. Med reformen af EU's fælles landbrugs politik i 2003 er der sket en afkobling,

så hovedparten af EU-støtten bliver uafhængig af produktionen – altså en overflytning til den såkaldte grønne boks.

Jeg vil gerne sige det klart og tydeligt: Venstre ønsker, at man i EU fortsætter den trinvis nedtrapning af den handelsforvridende landbrugsstøtte, men det skal ske roligt og afbalanceret, dvs. i takt med, at konkurrerende lande som f.eks. USA afvikler deres direkte og indirekte landbrugsstøtte. Ellers river vi gulvtæppet væk under dansk landbrug, der jo fortsat udgør en meget væsentlig del af dansk erhvervsliv og økonomi, og det er der vel næppe nogen her i Folketinget, der er interesseret i. Det er derfor vigtigt, at der i EU og efterfølgende i Hongkong opnås enighed om en køreplan for en balanceret og velordnet aftrapning af landbrugsstøtten i de enkelte lande.

For det tredje ønsker Venstre, at der sikres bedre markedsadgang. Her er reduktion i toldsatserne et væsentligt element, og også her må der tages et skyldigt hensyn til en række udviklingslande, for hvem indtægter fra told er helt afgørende for deres økonomi. Desuden bør reduktionen i toldsatserne ske ud fra en niveau-delt formel, så der ikke bare bevidstløst reduceres over én kam med samme procentsats. Som udgangspunkt bør det naturligvis være således, at de højeste toldsatser på landbrugsvarer reduceres mest.

For det fjerde er det vigtigt for Venstre, at de fattigste lande ikke pålægges nye WTO-forpligtelser i forbindelse med Doharunden. Tværtimod bør der i forhandlingerne tages hensyn til, at de aftalte liberaliseringer ikke betyder en kvælning af de spinkle økonomier i udviklingslandene. Hvis man ikke gør det, undergraver man i realiteten den massive udviklingsbistand, som bl.a. Danmark yder for at bekæmpe fattigdomsproblemerne.

Kl. 18.00

Der er ingen grund til at skjule, at der inden for EU er betydelige forskelle i interessen i og viljen til at fjerne støtteordninger og handelshindringer. Det skal derfor stå lysende klart, at vi fra dansk side ønsker mærkbare liberaliseringer, men med skyldigt hensyn til udviklingslandenes særlige problemer.

Venstre ønsker, at EU bliver et forbillede, som sikrer frihandelens udbredelse så vel globalt som regionalt i andre verdensdele. Eksempelvis er der hårdt brug for et afrikansk indre marked, der kan fremme vækst og velstand. Lad os kalde

det en slags afrikansk svar på EU, et AU, om man vil.

WTO-mødet i Cancún i 2003 resulterede i et skuffende resultat. For Venstre er det væsentligt, at Hongkongmødet bliver en succes med konkrete resultater og aftaler som følge. Der ligger en kæmpegevinst og venter i form af øget velstand for alle verdens lande til gavn for dansk økonomi og ikke mindst til gavn for verdens fattigste.

Så bliver jeg nødt til afslutningsvis at anføre, at WTO-forhandlingerne er og bliver et vigtigt udenrigspolitisk tema. Det er derfor vigtigt, at vi her i Folketinget kan samles om at formulere et bredt mandat til regeringen. Det skal også være et realistisk mandat. Vi får intet ud af at løfte fanen højere, end at benene kan nå jorden.

Konsensus om beslutningerne er en grundpille i WTO. Alle 148 lande skal være enige, for at noget kan gennemføres. Desuden skal der findes fælles fodslag i EU forud for forhandlingerne. Derfor giver det ingen mening at opstille alt for stramme tidskrav for de enkelte temaer i forhandlingerne. Vi skal derimod fra dansk side definere nogle meget klare pejlemærker for regeringen, som den kan gå ud og slås for at nå frem til. Urealistiske krav ville svække dansk indflydelse.

Derfor må jeg beklage, at Socialdemokraterne og De Radikale tilsyneladende har valgt at skrotte den brede politiske enighed omkring WTO. Gad vide, om vi er på vej til en ny fodnotepolitik omkring WTO?

På denne baggrund vil jeg gerne på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Med henblik på fornyet fremdrift i WTO-forhandlingerne opfordres regeringen til at arbejde for

- et substantielt resultat ved ministermødet i Hongkong, idet alle WTO-lande må udvise ansvarlighed for at fastholde det multilaterale handelssystem,
- at EU's landbrugstilbud fastholdes og forbedres, herunder navnlig at der i Hongkong aftales en klar og hurtigst mulig termin for udfasing af alle handelsforvridende eksportstøtteordninger,
- afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte under hensyntagen til forbrugere, mil-

jø, dyrevelfærd og udviklingslandenes landbrugsproduktion,

- reduktion af toldsatserne på landbrugsvarer, så de højeste toldsatser afvikles mest, forbedret markedsadgang i forhandlingerne om industritold, handelsletelse og tjenesteydelser til gavn også for danske virksomheder og borgere,
- at »Alt undtagen våben«-initiativet snarest tilbydes af alle ilande,
- at markedsadgang og udviklings- og handelsteknisk bistand spiller sammen for at sikre de fattigste udviklingslandes adgang til de rige landes markeder til fremme for udvikling og fattigdomsbekæmpelse, og
- at de fattigste udviklingslande ikke skal påtage sig nye WTO-forpligtelser i Dohaforhandlingerne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 39).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er flere, der har bedt om korte bemærkninger, først hr. Martin Lidegaard.

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Der er især to punkter, der skiller vandene, når man hører på de to forslag til vedtagelse. Det er spørgsmålet, om man skal kompensere de fattigste lande, der kommer i klemme, og så er det spørgsmålet, om det er fornuftigt at bede ministeren arbejde for bestemte tidsfrister for at afvikle eksportstøtten.

Jeg vil gerne tage det sidste punkt. Hvad er problemet, må jeg spørge hr. Kristian Pihl Lorentzen. I EU arbejder man altid med tidsfrister. Hr. Lorentzen har lige givet udtryk for, at Venstre selv inden for få år ønsker at afskaffe eksportstøtten. Venstre stemte i november 2002 for et forslag til vedtagelse sammen med Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, i øvrigt uden SF, hvori der stod, at man inden næste budgetperiode, det er jo også en konkret tidsfrist, skulle arbejde for afskaffelse.

Hvad er det, der sker i Venstre? Hvorfor er man pludselig ikke interesseret i, at ministeren skal arbejde for det længere? Det er jo ikke et eller anden meget absolut, ekstremt, rabiat forslag, det er et ganske venligt et; det er her, vi lægger os, det er her, Danmark lægger sig i

Europa, når vi skal ud og diskutere i EU, hvad det er, vi skal.

Og så vælger man oven i købet at gå sammen med Dansk Folkeparti, der er EU-modstandere. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvad der sker i Venstre.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Nu vil jeg lige korrigere hr. Martin Lidegaard. Jeg tror ikke, det er sådan, at EU altid arbejder med faste tidsfrister – det var vist det, der blev sagt. Jeg synes tværtimod, at det nogle gange kniber lidt med at nå tingene til faste tidsfrister.

Hvis vi fastsætter en fast tidsfrist for regeringen og regeringen tager til Bruxelles og skal have det forhandlet igennem, er det ikke befordrende for dansk indflydelse. Det er naturen i international politik, at man kommer med sine pejlemærker, og så forsøger man at nå et mål. Det er ikke hjælpsomt og gavnligt at fastsætte nogle tidsfrister.

Men jeg kan konstatere, at vi er helt enige om, hvilken vej vi skal gå, og derfor undrer det mig, at vi ikke kan enes om at sætte nogle klare pejlemærker for regeringen, som jeg er sikker på den loyalt går ud og slås for at nå frem til. Jeg forstår ikke det der med tidsfrister.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Men et forslag til vedtagelse kan også blive meningsløst. Hr. Lorentzen ved jo godt, at EU allerede er blevet enige om, at der skal laves en tidsfrist. Så den diskussion, der pågår fra nu af og frem til mødet i Hongkong, går på, hvornår tidsfristen skal være. Det er den diskussion, der er interessant, ikke at der skal være en tidsfrist. Og der er det vel ikke helt ligegyldigt for den danske befolkning, at den ved, hvad Folketinget her synes er den rigtige ende af den skala, der hedder 5-15 år.

Det, at man beder ministeren arbejde for det, betyder jo ikke, at vi har stået på ryggen af ministeren, fordi vi i 2002 vedtog, at vi gerne ville have udfaset al den handelsforvridende støtte i næste budgetperiode. Vi er da ikke kommet løbende bagefter og har sagt: »Hvor var det da også for dårligt.« Vi har tværtimod rost det og været glade for, at noget af det er kommet med. Men det var rart, at alle vidste, hvor Danmark stod, hvad vores udgangspunkt var.

Er man blevet bange for sin egen skygge – så bange, at man skal krybe i ly af Dansk Folkepar-

ti, det mest ivrige EU-modstands-parti? Det er nu dem, man skal lave EU politik med i Venstre.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Der er overhovedet ikke tale om at krybe i ly af Dansk Folkeparti i den her sag. Dansk Folkeparti har også et realistisk forhold til det med tids-terminer. Der står i det forslag til vedtagelse, jeg lige har fremsat, at der skal aftales en klar termin for det her. Et klarere mandat kan vi da ikke give regeringen? Det giver ingen mening at sætte faste årstal på. Det skulle da lige være, hvis hr. Martin Lidegaard har et behov for at fortælle de danske vælgere helt præcist, hvad Det Radikale Venstre mener.

Men vi er klar i mælet: hurtigst mulig afvikling. Kan man nå det inden for 3 år, så ville det være fantastisk. Men jeg er bange for, at der er nogle andre i EU, f.eks. Frankrig, som nok synes, at længere tidsfrister er mere passende. Men det, vi skal ud og slås for, er så kort som muligt.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Nu bliver det her kaldt en udviklingsrunde, og så skulle man tro, at det var en runde, som skulle komme udviklingslandene til gavn. Men nu kan jeg jo høre på hr. Kristian Pihl Lorentzen, at sådan noget som tjenesteydelser skal liberaliseres, det vil sige, at man skal åbne for, at den tredje verden skal privatisere sin vandforsyning. Jeg kan forstå, at industriområdet er meget vigtigt, og det vil sige, at toldsatserne på industrivarer skal ned i ulandene, hvilket ekstremt mange ulande har givet udtryk for vil betyde en afindustrialisering af deres samfund og deres lande, fordi de ikke kan konkurrere med vesteuropæisk kapital og store firmaer fra USA.

Men hvordan kan det være, hvis det her skal være en udviklingsrunde, at ordføreren fra Venstre siger, at de her ting skal på banen, selv om ulandene ikke har udtrykt ønske om det? Er det, fordi ordføreren fra Venstre i virkeligheden bedst ved, hvad der er godt for ulandene, og de ikke ved det selv?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg er da sikker på, at jeg tydeligt gjorde opmærksom på, at der netop skulle tages særlige hensyn til ulandene også vedrørende toldreduktionerne. Det fremgik tydeligt af min tale.

Med hensyn til tjenesteydelser har jeg også tidligere redegjort for, at vi henholder os til GATS-principperne, som klart siger, at det er op til det enkelte land selv at bestemme, om det skal være offentlige eller private, der skal løse opgaverne.

Så er der andre i EU, der presser på for noget andet. Jeg henholder mig til, at vi kører efter GATS-principperne, så det, der lige kom fra hr. Rune Lund, er en fordrejning af det, jeg har stået og sagt.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg må bare konstatere, at ulandene slet ikke er interesserede i den dagsorden. De vil diskutere, hvordan den rige verden kan gøre det nemmere for ulandene at sælge deres produkter i den rige verden.

Det er jo det, der i virkeligheden er det store problem, for der er utrolig mange fattige mennesker, der lever i den her verden, og det er dem, der skal have bedre adgang til vores markeder.

Det, som ordføreren fra Venstre fremlægger her, er udtryk for sådan en kræmmermentalitet: Hvis ulandene skal have adgang til vores markeder, så skal de søreme også give noget til gengæld, selv om det vil have ødelæggende konsekvenser for de enkelte ulande.

Hvorfor ikke bare sige til ulandene: Velkommen, I skal bare kunne eksportere til os, det har I fortjent, det har I brug for, fordi I er så fattige? Hvorfor gør man ikke det i stedet for at komme med sådan en kræmmermentalitet og sige: Så skal I også åbne jeres markeder, så vores store firmaer kan tjene endnu flere penge, end de gør i forvejen?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Nu synes jeg ikke, der er noget ondt i kræmmeren. Det er faktisk kræmmere, der har bidraget til, at vi har stor velstand i landet i dag. Men det er et meget morsomt udtryk fra hr. Rune Lunds side.

Ellers er det jo netop sådan, at de fattigste lande har fået store indrømmelser fra EU. Det er jo EU, der undtagen våbeninitiativet har taget alle initiativer, der netop giver de allerfattigste lande told- og kvotefri adgang til det europæiske marked.

Så lad være med at tegne sådan et billede af, at EU er den store skurk, der ikke har bevæget sig en millimeter. Det passer jo ikke, men det er

klart, at det tager tid, og at Danmark skal presse på, for at det skal gå stærkt.

Vi er jo fuldstændig enige om målet, men der er altså nogle, der har lidt for stort hastværk. Ting tager den tid, de tager, specielt når der er 148 lande, der skal blive enige om sådan noget her.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det var ikke en alt for ambitiøs tale, vi hørte fra Venstres ordfører. Det, jeg vil hæfte mig ved, er sådant en mangel, synes jeg, i vedtagelsesforslaget. Der står ikke noget om kompensation til fattige lande, hvilket der gør i vores forslag til vedtagelse.

Jeg undrer mig lidt over, hvorfor det ikke står der, for jeg har læst i den strategi for handel, vækst og udvikling, som udviklingsministeren henviste til, og som hun var så stolt over, at der jo faktisk står noget om det her. Jeg vil læse op fra den og spørge, om Venstres ordfører ikke er enig i det her:

»Fra dansk side vil vi være villige til at se nærmere på mulighederne og behovet for en form for midlertidig international støtte for de mindst udviklede lande, som bliver hårdest ramt af de forventede stigninger i fødevarerpriserne og de mindre statslige toldindtægter.«

Det er jo det, vi mener, når vi siger kompensation. Hvorfor er det noget, som Venstre er så meget imod nu i dag?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg synes principielt, at det, der er sagt af udviklingsministeren, er genialt, og det er vi ikke imod, men vi er imod, at der kommer til at stå i et forslag til vedtagelse, at regeringen skal gå ud og kæmpe for, at der ydes kontant kompensation til udviklingslandene som følge af det her.

Der er jo en lang række af de elementer, som også er dækket ind af vores forslag til vedtagelse, som netop tager særligt hensyn til udviklingslandene og ikke mindst de allerfattigste lande, og sådan skal det være.

At love at gå ud at kæmpe for, at vi kan få skaffet kontant kompensation, er igen at løfte faren højere, end benene kan nå jorden, for hvem skal betale det? Skal det være EU's kasse? Hvilke andre lande skal med? Skal det indgå i en stor pulje, der så skal deles ud, og hvem bestemmer kriterierne? Det er altså en meget indviklet galej,

som hr. Steen Gade er ved at begive sig ud på her.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg ved ikke, hvem der er på vej ud på en galej, men det kunne nu godt lyde, som om det var Venstres ordfører, for det, vi foreslår, er ikke konkret kompensation. Det er kompensation til fattige lande, som ellers ville risikere at tabe på aftalen.

Det er jo ord til andet, hvad udviklingsministeren har skrevet i det papir, hun selv roste for lidt siden. Hvorfor er det så, regeringspartierne ikke kan være med til det her? Jeg bliver vel også nødt til at spørge ministrene på et tidspunkt, men nu koncentrerer jeg mig lidt om Venstres ordfører.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak for det. Jeg vil selvfølgelig lade ministrene selv svare på det her, men der er ingen tvivl om, vi ikke vil være med til at binde vores regering op på at skulle tage ned og sige, at der skal skaffes kompensation. Det vil vi i al vores gøren og laden.

Med hensyn til reduktion af toldsatterne og fjernelse af eksportsubsidierne vil vi gøre, hvad vi kan for at tilgodese de allerfattigste lande. Det synes jeg at hr. Steen Gade skulle stille sig meget tilfreds med.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil også gerne spørge lidt ind til det her med kompensation. For vi er jo enige om, at det her er en udviklingsrunde, som skal være til gavn for ulandene. Og sådan som jeg hører Venstres ordfører, er man for de positive sider af liberaliseringen og vil være parat til at gå med de steder, hvor det også kan gavne EU-landene.

Men de steder, hvor der kommer nogle negative virkninger af liberaliseringen, er man ikke parat til at gå med ind og sikre, at det ikke går ud over de allerfattigste lande.

Kl. 18.15

Det er sådan, at Fødevarøkonomisk Institut har regnet ud, at der er en række lande i Afrika, som kommer til at tabe på det her på kort sigt, og det er et problem, når vi samtidig ved, at resten af verden vinder på det.

Kan Venstres ordfører overhovedet ikke overtales til en eller anden form for kompensation?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jo, i høj grad. Et godt eksempel på en kompensation er det initiativ, Danmark har taget sammen med andre nordiske lande, hvor vi tager ned til Afrika og netop bistår med at klare den liberalisering, som vi taler om her. Det er et godt eksempel på kompensation.

Men jeg har forstået på spørgeren, at det, der tales meget om her, er kontanter. Det er kontant kompensation, og der må spørgeren så svare på, hvor man har tænkt sig, at de penge skal komme fra, hvor man vil tage de midler fra. For vores udviklingsbistand skal selvfølgelig, og det er også det, udviklingsministeren har redegjort for, strømlines, sådan at der er sammenhæng mellem vores liberaliseringer på WTO-området og vores udviklingsbistand, så der er samklang og de understøtter hinanden. Det er der klart redegjort for, så jeg ved ikke rigtig, hvad det er for en yderligere kompensation, der tales om.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Når vi taler om kompensation, handler det om, at Venstres holdning til det her betyder, at der er nogle fattige lande, som bliver endnu fattigere i Afrika. Det er et reelt problem, mens hele verden kører derudad med 120 km/t. Faktisk forventer Fødevarerøkonomisk Institut 100 milliarder dollar ekstra i velfærdsøkonomien, hvor EU får størstedelen af dem. Samtidig er der altså nogle fattige lande, som bliver endnu fattigere.

Det er da en lille ting at bede om, at man går til WTO-forhandlingerne og prøver at finde en mekanisme, som kan hjælpe de her fattige lande og kompensere dem for, at vi andre skal køre derudad på velfærdsbølgen på deres bekostning.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Det er også derfor, at jeg er meget tilfreds med, at vores udviklingsbistand netop kanaliseres hen til verdens allerfattigste lande, bl.a. for at få gang i deres erhvervsliv og de andre ting, som understøtter den her udvikling.

Men jeg har endnu ikke fået noget svar på, hvor de der penge skal komme fra. Er det noget, vi skal sætte på den danske finanslov? Er det EU's budget, det skal tages ud af, og hvordan vil man strikke det der sammen?

Det er jo en gratis omgang at tale om kompensation, hvis man ikke samtidig forholder sig

til, hvordan den skal findes, og hvordan den skal fordeles.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet for korte bemærkninger.

Jeg skal give ordet til næste ordfører, det er hr. Mogens Lykketoft.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg synes, debatten frem til nu har afsløret, at man fra regeringsflertallets side end ikke har styr på, hvad man selv mener.

Det havde selvfølgelig været smukkere, hvis et forslag til vedtagelse, sådan som der har været tradition for det, og sådan som vi sikrede det i hvert fald i den tid, jeg var udenrigsminister, havde kunnet vedtages med et meget bredt flertal. Når det ikke kommer til at ske i dag, er det jo først og fremmest, fordi man har sjusket med det. Man har end ikke fra udenrigsministerens side villet sætte sig ned sammen med Socialdemokratiet, Radikale og SF og finde ud af, om vi var uenige.

Det er allerede blevet sagt af både den radikale og SF's ordfører, at vi jo ikke har stillet noget krav om, at udenrigsministeren skal komme hjem med et ganske bestemt forhandlingsresultat fælles for EU. Det eneste, vi beder om, er, at Danmark har en stærk stemme med hensyn til at prøve at trække EU til en meget offensiv holdning.

Hvorfor skal vi have det, og hvorfor er det mere påtrængende nu, end det var for 2 år siden? Jo, der var et forhandlingssammenbrud i Cancún. De toneangivende udviklingslande mistede tålmodigheden med den vestlige verden.

Hvis det her skal lykkes, kræver det større bøjninger fra vores side. Det må EU forstå, det må den danske regering bidrage til at EU forstår. Det er sådan set det, det handler om.

Det er efter al min erfaring nonsens og forkert, at vi svækkes i den internationale sammenhæng ved udtrykkeligt at sige, hvordan vi helst ville have det var. Det er en forkert betragtning.

Kl. 18.20

Når alt det her er sagt, vil jeg bare sige: Jeg går uden videre ud fra, at inden der skal gives et konkret forhandlingsmandat i Europaudvalget, så finder regeringen sine egne ben, og så finder regeringen et fælles fodslag med de partier, som er EU-positive. Det her er jo en EU-sag. Regeringen har mulighed for at tænke sig om, og så

kommer vi tilbage til det konkrete mandat siden hen.

Så vil jeg i øvrigt sige om hele problemstillingen, at jeg ligesom hr. Steen Gade er lidt bekymret over, hvor mange ord udenrigsministeren bruger på at sige, at også de lidt stærkere udviklingslande skal yde noget. Det kan nemt blive en sovepude. Det er selvfølgelig et rigtigt synspunkt, bevares, men det kan nemt blive en sovepude for os andre.

Det grundlæggende i det her er den linje, som også går igennem de tre oppositionspartiets forslag til vedtagelse. Hvis det her skal lykkes, hvis det skal bidrage til ordentlig udvikling i den her verden og mere harmoni i den her verden og mindre ulighed i den her verden, så skal handelsliberaliseringen ske asymmetrisk, så skal vi hjælpe de allerfattigste udviklingslande, som måske i første omgang ikke får noget ud af, at vi liberaliserer. Så skal vi sænke vores toldsats, så skal vi sænke vores eksportstøtte helt uafhængigt af, om udviklingslandene kan levere noget tilsvarende *nu*.

Det er det synspunkt, der skal formuleres så stærkt som muligt, hvis vi skal have en chance for, at det sammenbrud, der skete i Cancún, bliver vendt til, at den her verden bevæger sig hurtigere i den rigtige retning.

Lad mig så afslutningsvis sige, at der er mange, mange andre temaer end dem, nogen af de to forslag til vedtagelse har nået at ramme, og det, som WTO meget gerne skulle være løftestangen for, er jo en meget bredere global dialog, hvor vi også holder fast i perspektivet om den bæredygtige udvikling, om at støtte udviklingslandene i deres videre færd på en måde, der til gengæld gør det muligt for dem at give mere forpligtende løfter på miljøområder og på andre områder, der har betydning for næste generations levevilkår både hos dem og os.

Så jeg går ud fra, at den her lille diplomatiske krise, vi har iagttaget, i form af at der ligger to forslag til vedtagelse i stedet for et, er en, vi overvinder, når udenrigsministeren og regeringspartierne får tænkt sig om og får tænkt over, at vejen frem i WTO-sammenhæng via Europaudvalget nok ikke går hånd i hånd med og bastet til Dansk Folkeparti, der er imod hele konstruktionen.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

I Folketinget den 29. april 2005 havde vi en debat, hvor Enhedslisten havde et beslutningsfor-

slag om, at der skulle fastsættes en dato for afviklingen af EU's handelsforvridende landbrugsstøtte og eksportsubsidierne. I den debat var Socialdemokratiets ordfører, hr. Jens Peter Verner, til stede, og da ville han ikke være med til at fastsætte en konkret dato.

Men jeg kan se i det forslag til vedtagelse, som Socialdemokraterne er med på i dag, at der faktisk er en tidsfrist, som hedder højst 5 år. Det synes vi i Enhedslisten er meget glædeligt, det er en af de gode ting, der er i det forslag til vedtagelse, men vi synes ikke, at forslaget til vedtagelse er skarpt nok. Derfor vil vi fremsætte vores eget, når vi selv får ordet.

Men hvad er det, der er sket siden den 29. april, siden der lige pludselig faktisk ligger en dato for, hvornår denne her landbrugsstøtte skal være afskaffet?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Det er jo desværre ikke noget dato for, hvornår landbrugsstøtten skal være afskaffet. Det ville være at give udenrigsministeren et meget lidt realistisk mandat, men det er en tidsfrist for at afvikle de særlige eksportstøtteordninger i EU, som EU har forpligtet sig til at afvikle, og hvor man jo nu, når vores regering skal ned at forhandle med de andre regeringer i EU, må konkretisere det. Det er jo sådan set bare det, vi siger.

Der synes vi, det er et rimeligt dansk udgangspunkt at sige 5 år. Det kan være, det ikke bliver det, der er jeg da enig med nogle af dem, der har haft ordet, og det vil vi da ikke banke regeringen oven i hovedet med. Vi ved godt, at det her er en konsensus i EU at blive enig om forhandlingspositionen, og derefter en konsensus mellem 148 lande at nå et resultat i WTO.

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Men vi kan vel godt blive enige om, at der er tale om et handelsforvridende subsidie. Det er godt nok et eksportsubsidie, men det ville Socialdemokraterne ikke være med til den 29. april.

Jeg er bare meget interesseret i, hvad det præcis er, der er sket. Er man blevet inspireret af Enhedslisten, eller hvad er det lige præcis, der er sket? Altså, det er jo faktisk meget glædeligt, det er jo positivt. Kunne ordføreren ikke forklare lidt mere om, hvad det er, der er sket med Socialdemokraterne? Det er jo vældigt godt.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg har ikke fulgt diskussionen den 29. april, men det, vi diskuterer i dag, var i hver fald ikke det, vi diskuterede den 29. april. Det er nemlig, hvad Danmarks input skal være til en EU-position i WTO-forhandlingerne. Og der mener vi, at det er fornuftigt at komme med et forslag til en tidsfrist, vel vidende at det kan blive en meget besværlig sag.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Hr. Mogens Lykketoft taler om diplomatisk krise. Hvis der overhovedet er en diplomatisk krise – jeg synes, det er et stærkt udtryk – så kunne det jo godt være, fordi Socialdemokratiet har ændret holdning fra i alle årene at have indgået i en meget bred politik og ladet være med at stille for skarpe krav.

Nu er der så pludselig kommet en situation, hvor der stilles skarpe krav, og der vil jeg godt i fortsættelse af hr. Rune Lund henvise til den betænkning til beslutningsforslag nr. B 9, som i øvrigt blev taget af dagsordenen i dag. Der er det jo således, at Socialdemokraterne i betænkningens bidraget netop argumenterer for at stemme imod dette beslutningsforslag fra Enhedslisten, fordi der er tale om klare tidsfrister. Man siger, at udenrigsministeren skal have en offensiv linje nede i EU forud for WTO-forhandlingerne.

Derfor kan jeg undre mig over, at man stemmer nej til dette forslag fra Enhedslisten, men at det nu pludselig i dag er vigtigt med en tidsfrist. Hvor er sammenhængen?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Sammenhængen er, som jeg har beskrevet den. Men i øvrigt er den anden grund til, at vi sidder med to forslag til vedtagelse, at jeg i går havde en samtale med en udenrigsminister, der end ikke havde tid til at stikke hovedet sammen med oppositionen for at se, hvad der skulle stå i en vedtagelse, vi kunne blive enige om. Det synes jeg ærligt talt var uklogt.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Jeg giver ordet til næste ordfører, hr. Søren Espersen.

Søren Espersen (DF):

Der er allerede her fra talerstolen blevet sagt mange fornuftige ting så vel i ministrenes taler som fra Venstres ordfører, og der er ingen grund til, at jeg gentager de ting.

I stedet for vil jeg bruge min tid på at rette opmærksomheden mod korruption, som Dansk Folkeparti betragter som et af de allervæsentligste onder, når vi taler om samhandel.

Der er jo mange forskellige opfattelser af, hvad der er bedst for ulandene, når det gælder samhandel, men en ting formoder jeg, vi kan blive enige om, nemlig at jo mere handelsmæssigt lukket et land er, desto bedre er grundlaget for korruptionen. Dermed være ikke sagt, at korruption ikke findes i de lande, som har en fri handelsstruktur og et frit økonomisk system, for det er der jo som bekendt desværre også mange eksempler på. Men jeg synes, det bør ligge i baghovedet på regeringen, at enhver barriere på handel betyder, at myndighedspersoner, som har de tendenser, vil kunne se en fordel i mod betaling at lette handelen. Det gælder ilande og det gælder ulande.

Og på samme måde, som der er en klar sammenhæng mellem barrierer og korruption, er der også en sammenhæng mellem korruption og generel velfærd. I et korrupt land er forskellen på rig og fattig stor. Vindergruppen på den ene side er den, der kan betale sig fra at bryde loven henholdsvis myndighedsfolkene, som modtager betalingen, og tabergruppen er på den anden side den, som ikke har nogen myndighed, der gør, at den er værd at bestikke.

Hvis vi forestiller os et land, som havde et system, der var fuldstændig fri for handelsbarrierer af nogen art, så var i hvert fald den mulighed for korruption med hensyn til eksport og import forsvundet.

Generelt set forholder det sig sådan, at lukkede økonomier er mere korrupte end åbne økonomier, og at lande med en minimal korruption har mere velstand end lande med en høj grad af korruption. Det synes jeg er væsentligt at have i baghovedet, når der er stærke lobbykredse, som i det her spil slår til lyd for, at udviklingslandene i modsætning til ilandene skal have lov til at beholde deres handelsbarrierer.

Jeg forstår godt den betænkelighed, der kan være i at give markedet fuldstændig frit. Det er jeg heller ikke tilhænger af, for der kan bestemt ligge en stor risiko for, at udviklingslandene så at sige bliver løbet over ende. Jeg synes bare, at det her er nødvendigt at fremhæve, at jo større

grad af frihandel, der tilbydes og modtages af udviklingslandene, desto større er i mine øjne det enkelte lands mulighed for at slide sig fri af fattigdommen, og det er jo det, som vi alle er interesseret i.

Kl. 18.30

Der er par lande, som jeg vil fremhæve i den her forbindelse, lande, som for bare 40-50 år siden var blandt verdens absolut fattigste lande, men som nu befinder sig i superligaen blandt verdens økonomier. Jeg tænker på Sydkorea og Taiwan, som i 1960'erne var på niveau med de allerfattigste afrikanske lande, men som 20 år senere overhalede Brasilien, og som nu som sagt er helt oppe i superligaen. Taiwan eksempelvis er i dag sin relative lidenhed til trods verdens sekstende stærkeste økonomi.

De to nationaløkonomer Bjørnskov og Munch-Holbek pegede for nylig i en spændende kronik i Berlingske Tidende på fænomenet Chile, landet som helt ind i 1980'erne kørte efter samme struktur som de øvrige sydamerikanske lande med masser af defensive barrierer, men som fra begyndelsen af 1990'erne ensidigt og uventet fjernede barriererne. På 15 år er Chile blevet Sydamerikas rigeste land.

Dansk Folkeparti vil med de her bemærkninger påpege over for ministrene, at en effektiv bekæmpelse af korruption i udviklingslandene i høj grad har at gøre med en sund og god og åben integrering på verdensmarkedet.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Jeg giver ordet til den næste ordfører, fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi meget tilfredse med den strategi, som udenrigsministeren og udviklingsministeren her i dag har redegjort for i forbindelse med forhandlingerne i Hongkong. Det er vi, fordi vi naturligvis er enige i, at der bør arbejdes aktivt for at forbedre forholdene i verdens fattigste lande, og fordi det er klart, at en øget samhandel og målrettet bistand er midler, der skal til for at nå målet. Hvis vi kan sætte skub i den økonomiske vækst i udviklingslandene, er det også noget, der på længere sigt kan komme resten af verden til gode.

Verden bliver mere og mere global, og det er vigtigt, at vi er med fremme og har blikket rettet udad mod resten af verden. Vi skal udnytte og bruge globaliseringen og drage nytte af de mange potentielle markeder, der findes i den tredje

verden. Og det kan vi kun, hvis det lykkes at sætte skub i økonomien i den del af verden. Derfor berører WTO-forhandlingerne os alle sammen, både rige og fattige lande, og derfor har det stor betydning, at vi gør en mærkbar indsats i forbindelse med forhandlingerne.

Danmark kan selvfølgelig være med til at skabe lokale forbedringer i tredjeverdenslande, men hvis vi skal se en forbedring for hele verden på længere sigt, er det nødvendigt med internationale aftaler. Derfor er det også vigtigt, at vi står fast på kravet om, at udviklingslandene opnår større markedsadgang, bedre balancerede handelsregler og bistand til i videst muligt omfang at kunne udnytte mulighederne.

Vi er glade for, at regeringen viser vilje til at gøre en indsats, og der er tale om en indsats, der dækker flere områder. Først og fremmest mener vi, at kombinationen mellem friere handel og målrettet bistand er god og rigtig. Det er klart, at man er nødt til at satse bredt, hvis man vil skabe forbedringer på længere sigt. Vi mener, det er den rette vej at gå.

Der skal skabes bedre muligheder for erhvervslivet i de fattigste lande, og der skal arbejdes for, at en friere handel mellem de forskellige lande kan finde sted. Og især når det drejer sig om betingelserne for erhvervslivet, er det nødvendigt med en målrettet indsats i flere lande i den tredje verden. Der er brug for hjælp til selvhjælp, og her må vi sikre bedre rammebetingelser for de lande, der er bagefter.

Samtidig er vi i Det Konservative Folkeparti glade for, at man i EU arbejder på at nedbringe de handelsforvridende støtteordninger. Derudover ser vi positivt på bl.a. forslaget om reduktion af todsatser, på kvotefri adgang for produkter for de mindst udviklede lande, på forhandlingerne vedrørende tjenesteydelser og på forslaget om ikke at stille yderligere krav til udviklingslandene i forbindelse med mødet i Hongkong, tiltag, der forhåbentlig kan og vil være med til at sætte skub i landenes økonomi og styrke den økonomiske vækst.

Alt i alt er vi således i Det Konservative Folkeparti glade for regeringens gode intentioner, både hvad angår bedre vilkår for verdens fattigste lande og visionerne for den internationale handel generelt. Vi håber, at det lykkes at holde forhandlingerne på sporet i Hongkong, og at EU i den forbindelse vil spille en afgørende rolle.

Så skal jeg naturligvis afslutningsvis bemærke, at vi er af den opfattelse, at det er ærgerligt, at det åbenbart ikke har været muligt at stå sam-

men om en fælles vedtagelse her i dag. Det havde vi meget gerne set.

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Nu indledte fru Helle Sjelle med at sige, at hun var meget tilfreds med ministerens strategi, og nu slutter hun med at sige, at hun er ked af, at vi ikke har en fælles vedtagelse. Skal det forstås sådan, at fru Helle Sjelle er tilfreds med, at nu er det ikke bare regeringens velfærds politik og uddannelses politik og miljø politik og skatte politik og kommunal politik, som dikteres af Dansk Folkeparti, men nu skal det åbenbart også til at være dansk udenrigspolitik, der skal føres sammen med Dansk Folkeparti? Hvordan har De Konservative det egentlig med det?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg skal blot bemærke, at der som bekendt skal to til at danse tango, og i denne her forbindelse nytter det jo ikke noget, at regeringen meget gerne vil samarbejde med resten af Folketinget, hvis resten af Folketinget ikke ønsker at samarbejde med regeringen.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Der har jo været to konkrete uenigheder, som vi ikke har haft tid til at drøfte, fordi ministeren ikke havde tid. Det ene er, om det er fornuftigt at melde ud, hvad man synes, at den konkrete tidsfrist skal være, den anden er kompensationsspørgsmålet.

Hvordan har De Konservative det egentlig med de to spørgsmål, altså om det er fornuftigt at melde en dato ud, som man skal arbejde hen imod – det er ikke et krav, at man skal arbejde for det – og at man kompenserer de fattigste lande? Hvordan har fru Helle Sjelle det med de to spørgsmål?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Så vidt jeg har forstået, har der faktisk været løbende forhandlinger i løbet af ugen, så jeg forstår ikke den der sang om, at der ikke er blevet forhandlet. Det kan jeg forstå at der er blevet.

Med hensyn til de to konkrete ting, som den radikale ordfører rejser, så må jeg indrømme, at jeg ikke tror, at det er hensigtsmæssigt, at man

fra dansk side ensidigt melder en konkret dato ud for udfasning af eksportsubsidierne. Jeg er ligesom udenrigsministeren af den opfattelse, at det vil sætte Danmark uden for indflydelse, hvis vi melder for kraftigt ud i denne her sammenhæng. Det mener jeg simpelt hen ikke er klogt.

Med hensyn til den kontante kompensation går vi altså ikke ind for, at man giver ulande kontant kompensation.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Altså, nu står der i vedtagelsen ikke kontant kompensation, men kompensation, og det er jo altså det samme som det, regeringen skriver i sit eget papir. (*Tiltrøb fra salen.*) Jo, der står, at man vil overveje det. Men det kan vi komme tilbage til.

Det, jeg vil spørge fru Helle Sjelle om, er: Betyr det ikke fru Helle Sjelle, at EU har 90 pct. af eksportsubsidierne på landbrugsområdet? Burde det ikke tilsige, at vi netop gav det enormt klare svar, at vi vil afvikle de her eksportsubsidier? Det er jo det, der skinner i øjnene som en af de største uretfærdigheder, hvad angår ulande og landbrug.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg skal blot bemærke, at i Det Konservative Folkeparti er vi meget optagede af, at der bliver skabt en fri og fair verdenshandel, og derfor er vi selvfølgelig også interesserede i, at Danmark gør en væsentlig indsats på det område. Men det har vi altså også et indtryk af at Danmark gør i EU, hvor det er det rigtige sted at gøre det.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Der er jo ingen, der tror, at det skal ske andre steder end i EU. Jo, det kan da godt være, at Dansk Folkeparti og Enhedslisten måske tror det. Det er så mere absurd, at Dansk Folkeparti er med til at vedtage det her med regeringen.

Men det er jo ikke der, problemet ligger. Det er, at når EU har 90 pct. af landbrugssubsidierne i verden, bør vi så ikke virkelig markere fra dansk side, hvis vi ikke ønsker, at det skal fortsætte, at vi her har brug for en ekstra stærk indsats? Jeg står i hvert fald tilbage og oplever, at det flyder lidt ud mellem fingrene på os, hvad det egentlig er, regeringspartierne ønsker.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg har ikke indtryk af, at der er noget, der flyder i den her sammenhæng. Jeg har indtryk af, at Danmark gør et godt og solidt stykke arbejde for at få skabt en fri og fair verdenshandel.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Ja, vi er glade for at have indflydelse i Dansk Folkeparti, men jeg vil meget nødig være med til at tage æren for noget, vi ikke har æren for. Og jeg vil gerne bede fru Helle Sjelle bekræfte, at med hensyn til den vedtagelse, der ligger her, har Dansk Folkeparti ikke på nogen som helst måde forsøgt at ændre noget. Tværtimod har vi været utrolig loyale over for regeringen, og vi har også set med stor interesse på de ting, der kom fra oppositionen.

Vil fru Helle Sjelle ikke bekræfte, at vi på ingen måde har dikteret regeringen noget som helst i forbindelse med den her vedtagelse?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jo, jeg kan godt bekræfte, at der har været et godt og solidt samarbejde med Dansk Folkeparti omkring den her vedtagelse. Men jeg kan også bekræfte, at alle parter bestemt gerne havde set, at resten af Folketinget havde været med i denne her vedtagelse. For det er nu engang således, at det nu er bedst, hvis der står et solidt flertal bag den udenrigspolitik, som bliver ført her i Danmark.

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Det er jo netop derfor, at vi var nærmest overdrevent smidige denne her gang i et forsøg på at få den trælse opposition med, men det lykkedes jo altså ikke.

Jeg vil gerne yderligere bede fru Helle Sjelle bekræfte, med hensyn til alle mulige EU-ting, at Dansk Folkeparti ikke lever i en osteklokke, vi bilder os ikke ind, at landbrug ikke har noget med EU at gøre. I alle ting, der foregår i det her Folketing, i alle udvalg, i Finansudvalget, i Europaudvalget, i Udenrigsudvalget, alle steder accepterer vi tingenes tilstand, at Danmark er med i EU. Kan fru Helle Sjelle bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg ved jo ikke, om jeg skal gøre mig klog på, hvad Dansk Folkeparti mener om denne her sag. Men det, jeg i hvert fald kan sige, er, at vi da er glade for, at det i det mindste er lykkedes at skabe et flertal for denne her vedtagelse, men vi havde også gerne set, at resten af Folketinget havde været med.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Først tror jeg, at jeg bliver nødt til at sige tak til hr. Søren Espersen for at have bekræftet, at man konsekvent bare stemmer ja til regeringens forslag uden at stille krav. Det synes jeg var en meget interessant bemærkning.

Til ordføreren går mit spørgsmål på compensation. Vi har jo fået bekræftet nu igen af hr. Steen Gade, at der ikke nødvendigvis er tale om en kontant compensation i kroner og øre, men at de her forhandlinger, resultatet af frihandelen, altså bliver, at vi får en velfærdsgevinst i størrelsesordenen 100 mia. USD i verden, og det betyder til gengæld også, at der er nogle få, heldigvis, men fattige lande i Afrika, som får et velfærdstab og et økonomisk tab. Kunne vi ikke blive enige om, at de skal kompenseres?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Det, vi kan blive enige om i dag, er, at vi selvfølgelig også er interesserede i en vis form for handelsrelateret bistand til de lande, der eventuelt måtte have problemer, men det drejer sig ikke om et kontant beløb i kroner og øre.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Jamen det glæder mig, at vi er enige, for der står jo netop ikke noget som helst om, at det skal være kontant i kroner og øre, det handler jo alene om, at man skal finde en måde at kompensere på, og om det skal være via bistand eller andre måder, har vi sådan set ikke lagt os fast på i det her forslag, der står alene »en compensation«. Men det glæder mig da, at Det Konservative Folkepartis ordfører er enig med os på det punkt.

Så mangler vi vel egentlig kun det med tidsrammen for afvikling af eksportstøtte. Så der er jo tegn på, at vi kan få en bred løsning på det her område, og det glæder mig.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Hr. Rune Lund for en kort bemærkning.

Helle Sjelle (KF):

Undskyld, må jeg ikke svare på spørgsmålet?

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Undskyld, ordføreren, det er klart, jeg beklager
over for ordføreren.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg ville da meget gerne have lov til at udtrykke min glæde over, at oppositionen åbenbart er kommet på bedre tanker end det, der ellers har floreret omkring denne her vedtagelse. Det synes jeg da kun er positivt, for det, vi har givet udtryk for, er, at det er handelsrelateret bistand, som vi er interesserede i, og ikke en bistand i kroner og øre.

Med hensyn til selve tidsfristen tror jeg, at jeg allerede heroppefra har givet udtryk for, at vi ikke mener, det er hensigtsmæssigt at sætte en fast dato for forhandlingerne i EU.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

I øjeblikket er forhandlingerne gået lidt i stå, må man jo sige. Vi har ulandene, som står på den ene side, og vi har EU og USA med den danske regering som trofaste støtter på den anden side.

Man må bare sige, at det, som er kravene fra EU og USA, er, at ulandene skal give sig på en lang række områder, bl.a. inden for industri og inden for tjenesteydelser med hensyn til privatisering af vandforsyningen, mens man kun vil give lidt i den anden ende. Det er jo det billede, vi ser.

Jeg kan godt sige, at hvis det er den forhandlingstaktik, som De Konservative har tænkt sig at bakke op frem til topmødet i Hongkong i december, så ender vi med en ting, nemlig at det topmøde bryder sammen, for så bliver det ikke den udviklingsrunde, som ulandene var blevet stillet i udsigt. Hvordan har De Konservative det med at føre de her forhandlinger direkte på katastrofekurs?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu har vi ikke det sortsyn, som hr. Rune Lund fra Enhedslisten åbenbart har. Vi går faktisk ganske optimistisk til forhandlingerne, der skal være i Hongkong senere, og håber da også, at

man kan nå et resultat. Vi beklager det, der skete i Cancún, og håber da ikke, at det gentager sig, men det er jo også det, man arbejder på at det ikke skal.

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg skal ikke kunne sige, om jeg er en sortseer, det er muligt, at jeg er det. Men jeg kan i hvert fald se, hvordan realiteterne ser ud i øjeblikket, og det er, at ulandene står stejlt på den ene side over for USA og EU, som står stejlt på den anden side. Og i den situation ville det jo være meget rimeligt, i og med at der er tale om en udviklingsrunde, at de, som er de stærke lande, de, som er de rige lande, begyndte at give sig lidt, for ellers får vi ikke nogen aftale igennem, og det kunne jo være dejligt med en aftale, der var til gavn for ulandene.

Men den forhandlingstaktik, der kører i øjeblikket, også med Det Konservative Folkepartis støtte, den forhandlingsstrategi, der kører fra EU's og USA's side, er jo en strategi, hvor ulandene skal trynes og tvinges til så mange indrømmelser som overhovedet muligt. Hvordan kan det være foreneligt med, at der her skulle være tale om en såkaldt udviklingsrunde?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg er overhovedet ikke enig med hr. Rune Lund i, at det her kun handler om at tryne ulandene. Det her handler om at få skabt en fri og fair verdenshandel, og det er jo netop det, landene har sat sig sammen for at prøve på at skabe. Men det er da også klart, at det her jo ikke er et problem, man løser med et snuetag. Det er noget, som kræver nogle lange forhandlinger.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Inden vi går videre i forhandlingen og jeg giver ordet til den næste ordfører, gør jeg opmærksom på bare for den gode ordens skyld, at afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil finde sted i morgen, fredag den 10. juni 2005, kl. 9.

Jeg giver ordet til hr. Martin Lidegaard.

Martin Lidegaard (RV):

Der blæser i disse uger nogle meget spændende vinde over Europa. Midt i hele diskussionen om forfatningstraktat og Europas fremtid er der faktisk sket det ret enestående, at EU er blevet enig

om at forhøje sin samlede ulandsbistand til 0,56 pct. af BNI inden 2010 og 0,7 i 2015. Det er et fantastisk skridt i kampen mod fattigdom, og det viser, at der i øjeblikket er lidt grøde i EU i spørgsmålet om bekæmpelsen af fattigdom. Et andet eksempel er jo Tony Blairs kamp for at bringe Afrika helt op på den politiske agenda.

Netop derfor synes jeg, at det er tid til, at Danmark sammen med sine ligestillede i EU – vi er jo heldigvis ikke helt alene – går klart og tydeligt frem og siger, at nu er det også tid til at tage fat på noget af det, der så gør virkelig ondt på ulandene, nemlig EU's landbrugsordninger, i særdeleshed eksportstøtten, i særdeleshed toldbarriererne.

Derfor må jeg sige, som også ordførerne fra SF og S har været inde på, at også jeg har utrolig svært ved at forstå, at det er så problematisk at signalere, at i den interne diskussion, som alle ved foregår i EU mellem landene om, hvor hurtigt det her skal ske, ønsker man ikke at give et klart signal om, hvor Danmark står. For der er jo allerede enighed om, at vi skal finde en dato. Det er der intet nyt i. Det kan vi godt skrive og bede ministeren om at arbejde for, men det er jo vedtaget, så hvor interessant er det?

Det, der er interessant, er selvfølgelig, hvor hurtigt det skal ske. Det er den diskussion, ministeren skal ned og tage til sommer. Grunden til, at jeg synes, det er helt mærkeligt, at man ikke ønskede en vedtagelse, er, at vi er enige. Vi er jo enige. Vi har sågar lavet en anden vedtagelse for to år siden, hvori det stod. Der stod ikke det med eksportstøtten, men der stod en klar tidsfrist på selve støtten, nemlig næste budgetperiode.

Så det er jo ikke, fordi vi har en tradition for, at man slet ikke må lave tidsfrister her i Folketinget, og i øvrigt så er den formuleret sådan, at man skal arbejde for det.

Det andet spørgsmål, der så har været en knast, er altså denne her kompensation. Det, der er afgørende for os, er, at der er tale om additionel støtte, dvs. noget, der kommer oven i det, der allerede er, for ellers kan det være lige meget, og så skal den gives til de lande under den ene eller den anden form, som bliver ramt særlig hårdt af den liberalisering. Det mærkelige dilemma, vi har, er jo, at der på kort sigt er nogle lande, der vil tabe, når vi liberaliserer. Vi ved, at det rammer ekstra hårdt i de lande, og derfor skal vi selvfølgelig finde ordninger, der gør, at de i en overgangsperiode kan få den støtte, som

også udviklingsministerens egen strategi lægger op til. Det er sundt fornuft.

At disse to ting skal stille sig i vejen for, at vi kan få en bred politisk vedtagelse i dag, synes jeg er meget mærkeligt, og ligesom Socialdemokratiets ordfører går jeg ud fra, at det mere er et udtryk for sjusk end udtryk for reel vilje. Vi burde kunne finde hinanden i sidste ende. Det skylder vi både os selv og ulandene.

Så vil jeg sige om Dansk Folkepartis deltagelse i det her, at jeg jo i og for sig synes, det er ganske befriende her meget tydeligt at få udstillet den kattepine, Dansk Folkeparti nogle gange befinder sig i, fordi man jo på den ene side ønsker at markere en klar EU-modstand og kæmpe kampen, om jeg så må sige, udadtil som den store befrier fra Europas diktatur og på den anden side jo har problemer med, hvordan skal man så blande sig i debatten om, hvordan EU skal udvikle sig. Det synes jeg at hr. Søren Espersens spørgsmål udstillede meget tydeligt.

Kl. 18.50

Derfor vil jeg gerne på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi vil arbejde meget ihærdigt for at få en fælles front i Danmark for det her, en fælles front blandt de partier, der stiller sig positivt over for EU. Og vi håber og beder til, at det næste gang bliver en succes, og at ulandene kan se en fremtid i møde, hvor de ikke bare får mere bistand, men også bedre handelsvilkår, for der skal jo både et stærkt marked og stærke stater til for at udrydde fattigdom.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Vi er ikke i nogen kattepine overhovedet. Vi fik forelagt et fornuftigt og godt forslag til vedtagelse, og da vi ikke havde nogen anledning til at betvivle, at den måde, regeringen ville føre de her forhandlinger på, var efter det her, så sagde vi selvfølgelig ja til det. Det er bare for at forklare hr. Martin Lidegaard, at der ikke er tale om noget Dansk Folkeparti-diktat. Hvis der havde været ting her, som vi ikke var enige i, og som vi ikke kunne leve med, så havde vi da ikke stemt for. Sådan fungerer det hos os.

Jeg vil gerne bede hr. Martin Lidegaard om at bekræfte, at Dansk Folkeparti i alle udvalg, inklusive Europaudvalget, er med til at give mandat til ministrene, når de tager af sted til EU, og at vi fuldstændig lever med, som om vi var medlem af EU. Som jeg sagde: Vi lever ikke i en osteklokke, hvor vi sådan leger, at vi ikke er med i EU.

Kan hr. Martin Lidegaard ikke forklare og bekræfte, at sådan forholder det sig? Vi er med overalt i alle udvalg, og vi leger ikke, at vi er uden for EU.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg er ikke helt klar over, hvad det er, som Dansk Folkepartis ordfører ønsker jeg skal bekræfte. Jeg kan i hvert fald ikke bekræfte, at Dansk Folkeparti har samme holdning til EU og EU-politiske spørgsmål, som det brede flertal i Folketinget har. Det kan jeg ikke bekræfte. Jeg kan godt bekræfte, at man sidder i Europaudvalget, det kan jeg godt bekræfte.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Ikke alene sidder vi i Europaudvalget, men vi også er med til mandatgivning og diskuterer på lige fod med alle andre. Selv om vi har den holdning til EU, at det ikke er vores livret, så deltager vi aktivt i det, som er virkeligheden i Danmark, nemlig at vi er med i et stærkt EU-samarbejde. Det har vi jo aldrig forsøgt at løbe fra.

Det, jeg gerne vil bede hr. Martin Lidegaard bekræfte nu, for det kunne jeg forstå af hans ordførertale, er, at det, vi egentlig snakker om, er, at der ikke står 5 år i den vedtagelse. Det er det, der har gjort, at Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet nu bryder en lang årrækkes konsensus på FN-området. Er det bare den lille detalje, det her drejer sig om, så synes jeg, det er meget flovt.

Er det det, det drejer sig om? Er det derfor, man ikke har kunnet være med i denne her fælles vedtagelse, fordi der i stedet for 5 år står »hurtigst muligt«? Er det virkelig det, det drejer sig om?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Ja, som jeg har tilkendegivet flere gange i dag, så er der to knaster, som jeg har oplevet det. Den ene er, hvor man skal angive en konkret tidsfrist, og den anden er kompensationsspørgsmålet. Men jeg er sådan set enig med hr. Søren Espersen i, at de barrierer ikke burde være større, end at de kunne overvindes. I forvejen, som hr. Søren Espersen vil vide, fordi vi jo sendte vores oprindelige udkast til vedtagelse rundt til alle partier, her også Dansk Folkeparti, så har vi allerede

flyttet os meget på oppositionens side for at komme regeringen i møde. Og det kunne endda have været, at vi kunne være nået til enighed i dette forløb.

Men de to konkrete uenigheder var der, og det er de to forskelle, der er, og de er ikke lige-gyldige. Det vil jeg så også sige. Det synes jeg ikke de er.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg kan ikke lade være med at spørge hr. Martin Lidegaard, om han virkelig synes, at der har været ført så sjuskede forhandlinger vedrørende den vedtagelse, som der er blevet fremsat forslag til af et flertal i Folketinget i dag. For er det ikke korrekt, at der faktisk så sent som hele dagen i dag er blevet ført intense forhandlinger om vedtagelsen? Og er det ikke også korrekt, at hr. Martin Lidegaard faktisk ikke havde mulighed for at vende tilbage og give et positivt svar på de forhandlinger, der foregik?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg ved ikke, om det er i befolkningens interesse, at jeg går i detaljer. Jeg vil gerne bekræfte, at jeg har haft en samtale med ministeren i går, og at vi på baggrund af den ikke nåede at blive færdige. Og det vil jeg ikke ensidigt tillægge udenrigsministeren, det ville være unfair. Men jeg vil bare sige, at det ikke lykkedes os at få udenrigsministeren til at indkalde til et møde, hvor vi kunne sætte os omkring et bord i går. Det bliver jeg nødt til at sige.

I dag har vi forsøgt, om vi kunne nå til en enighed sammen, og det er ikke lykkedes.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg vil gerne bede hr. Martin Lidegaard om at bekræfte, at der har været møder også i dag i ordførerkredsen omkring denne her vedtagelse, som jo normalt forhandles blandt ordførerne.

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jo, som jeg sagde i går, kunne vi ikke få et møde. I dag forsøgte vi så at have det, og der har vi selvfølgelig mødtes, eftersom vi har været i salen alle sammen.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

I det forslag til vedtagelse, der er fremsat, som Det Radikale Venstre er enige i, står jo netop, »at den lovede udfasning af eksportstøtteordninger sker i løbet af højst 5 år«. Så må jeg igen henvise til den glimrende folketingsdebat, vi havde her i salen den 29. april, hvor Enhedslisten havde fremsat et beslutningsforslag, hvoraf det fremgik, at der skulle fastlægges en præcis dato.

Men på det tidspunkt var man ikke i Det Radikale Venstre interesserede i at fastlægge den dato. Hvad er det, der er sket siden den 29. april? Er det Enhedslisten, som lige pludselig er blevet konsulentbureau ikke bare for Socialdemokraterne, men også for Det Radikale Venstre? Hvad sker der? Hvad er der sket siden den 29. april?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg bliver nødt til at gentage det, som hr. Mogens Lykketoft også sagde, nemlig at det forslag, som Enhedslisten kom med, gik på hele landbrugsstøtten, alle de handelsforvridende støtteordninger og ikke kun eksportstøtten. Det var en væsentlig forskel, for det er jo aftalt at sætte en klar tidsfrist for eksportstøtten, hvorimod det desværre ikke er aftalt at udfase hele EU's landbrugsstøtte inden for en overskuelig tid.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Vil ordføreren for Det Radikale Venstre ikke medgive, at det er en nyudvikling, at man bliver så konkret med hensyn til at fastsætte en dato på den måde, som det er udtrykt her i forslaget til vedtagelse? Er der ikke sket noget nyt? Og hvad er det, der er sket? Er det virkelig Enhedslistens pres og Enhedslistens aktive internationale engagement, som har forplantet sig til Det Radikale Venstre? Er det det, der er sket? Har vi været konsulentbureau? For hvis det er det, der er tilfældet, kender jeg også andre områder, hvor vi måske kan være til gavn for Det Radikale Venstre, f.eks. på skattepolitikken herhjemme. Men det er en anden diskussion.

Er der ikke sket en udvikling siden den 29. april?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg under Enhedslisten alle de politiske sejre, Enhedslisten kan få, inden for rimeligheden

grænser, men i det her tilfælde er jeg bange for, at der ikke er tale om påvirkning fra Enhedslisten. Vi har jo i mange år kæmpet for det her, jeg har refereret til forslag til vedtagelse flere gange, som vi lavede i forbindelse med forhandlingerne i EU om EU's landbrugsstøtte. Der havde vi også konkrete tidsfrister inde, og vi har i mange år kæmpet for det. Så det er der ikke noget specielt nyt i.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tidligere i debatten antydede hr. Mogens Lykketoft, at der faktisk ikke har været ført forhandlinger forud for denne her forespørgselsdebat. Der vil jeg da gerne spørge hr. Martin Lidegaard, om han ikke kan bekræfte, at der har været ført endog ret seriøse forhandlinger om at opnå et kompromis og et bredt forlig her i dag, og at der så sent som i dag er blevet fremlagt et udspil, som prøver at samordne de to forslag til vedtagelse, som vi debatterer nu her?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg kan bekræfte, at vi i går havde både telefonisk kontakt og kontakt over mailen, men vi sad ikke omkring et bord sammen i går. I dag har vi på vores initiativ mødtes personligt i salen og bag ved salen og diskuteret det, og det er rigtigt, at der blev fremlagt et kompromisforslag, som vi ikke kunne nå af praktiske grunde, fordi vi var i tidnød. Det var ikke regeringens manglende vilje, men vi kom bare for sent i gang, og vi nåede ikke at sidde rundt om bordet og realitetsforhandle. Det er problemet.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Så kan jeg supplere med at sige, at der allerede i tirsdags var forhandlinger, hvor vi sad omkring bordet og drøftede det her indest.

Men så har jeg et andet spørgsmål. Hr. Martin Lidegaard sagde, at der var grøde i EU, og glædede sig bl.a. over, at EU's udviklingsbistand hæves markant og toget altså har sat sig i bevægelse. Derfor kunne man så undre sig over, hvad årsagen er til, at det nu pludselig er så vigtigt at få sat faste tidsfrister på, når nu vi har fået sat toget i gang.

Desuden: Ved den sidste store WTO-debat her i Folketinget den 26. marts 2003 stemte De Radikale Venstre faktisk imod et forslag fra SF om at afvikle eksportstøtten inden for en tids-

ramme på 9 år, altså et betydeligt slækket krav i forhold til nu, hvorimod de stemte for et bredt forslag til vedtagelse, hvor der ikke var nævnt et ord om nogen som helst form for tidsfrist. Hvad er årsagen til denne kovending? Er det, fordi man ønsker en ny fodnotopolitik i WTO-spørgsmålet?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg tror, det er blevet meget klart i de sidste måneder for i hvert fald os i Det Radikale Venstre, at vi risikerer at tabe hele WTO-processen, hele handelsrunden, på gulvet, hvis ikke der kommer nogle meget konkrete udmeldinger fra EU næste gang.

Kl. 19.00

Vi tror, at den proces sådan set starter i medlemslandene med, at de mandater, vi giver vores ministre, også skal være konkrete. Vi tror, at vi har nået en fase i hele den her proces, hvor det ikke er nok at sige de pæne ord, vi bliver også nødt til at blive konkrete.

Det er baggrunden for, at vi i denne her omgang har ønsket at markere meget klart, at nu er det alvor og nu er det få år, vi snakker om. For vi har jo taget det første skridt, nemlig ved at sige, at vi skal have sat en dato. Hvorfor ikke komme med vores bud på, hvad den skulle være?

Formanden:

Tak til hr. Martin Lidegaard. Så er det hr. Rune Lund som ordfører.

Rune Lund (EL):

WTO er jo i gang med at prøve at komme sig efter sammenbruddet ved WTO's ministerkonference i Cancún i Mexico i september 2003. Ved det møde må man jo sige at EU's image som god over for det onde USA fik sig endnu en ordentlig ridse i lakken, for også dengang ligesom nu var det sådan, at EU stod sammen med USA, når det gjaldt om at tvinge fattige lande til liberalisering af handel, samtidig med at hverken EU eller USA var indstillet på at komme med nogen indrømmelser, der virkelig battede.

Men de fattige tredjeverdenslande sagde stop, de ville ikke være med mere. Trods manipulationer, trods trusler lykkedes det ikke de rige lande med EU i front, med Kommissionen i front at tvinge ulandene til et kompromis. Kompromis i den del af handelsverdenen her ved vi jo godt betyder, at de rige lande kommer med en lang række forslag, som ulandene er dybt ueni-

ge i. Så trækker man nogle af dem, og så tvinger man de fattige lande til at sluge resten.

Det har været forhandlingstaktikken gennem mange år, og det er det desværre også forud for WTO's ministerrådskonference i Hongkong her i december. Hvis ulandene formaster sig til at kræve noget mere end det, bliver de bl.a. af EU-Kommissionen beskyldt for at have en krævementalitet.

Men i dag optræder ulandene med større sikkerhed. Man vil ikke længere finde sig i at blive hundset med, og man benytter sig af, at beslutninger i WTO skal tages i enstemmighed.

Da det gik op for mødeledelsen i Cancún efter 5 dage, at et nej faktisk var et nej med hensyn til at inddrage de såkaldte nye emner: investeringer, konkurrencepolitik, offentlige indkøb og handelslettelser, emner, der entydigt er til fordel for de rige lande og disses multinationale selskaber, og da man opdagede, at mødets formål dybest set var at få ulandene til at bøje sig, så var sammenbruddet en realitet.

Men EU og USA kører desværre videre ud ad den samme tangent i forbindelse med ministerrådskonferencen i WTO i Hongkong til december, og vi må desværre konstatere, at regeringen bakket op af Dansk Folkeparti støtter helt op om den linje.

Det er jo tydeligt, hvad dagsordenen er for EU og også for den danske regering. Det er, at man vil gå ind og prøve at splitte den tredje verden ved at tvinge nogle indrømmelser frem. Man er netop ikke indstillet på at give nogle indrømmelser, selv om det er en såkaldt udviklingsrunde, der er tale om. Når man f.eks. siger, at der skal liberaliseres mere inden for industrien, og at todsatserne i ulandene skal sættes ned, må vi bare sige, at ulandene klart og tydeligt og ved en samlet front markerer, at det er de ikke interesseret i, for det vil betyde massiv afindustrialisering i mange ulande.

Vi kan også se det under GATS-forhandlingerne om tjenesteydelser. EU maser på og maser på, for at den tredje verden skal åbne for privatisering og liberalisering inden for vandsektoren. Vi har allerede set, hvad konsekvenserne af det er. Det er dårligere vand, det er dyrere vand, det er vand, som almindelige mennesker og fattige mennesker i den tredje verden ikke har råd til at betale, og alligevel kører EU på.

Hvorfor gør man det? Jo, det gør man, fordi de største multinationale selskaber, der tjener penge på den her slags ting, er vesteuropæiske vandselskaber såsom bl.a. det franske Vivendi.

Derfor kører man den dagsorden, selv om det er til stor skade for ulandene, selv om de stritter imod, alt hvad de kan, og ikke vil være med. Hvor meget udviklingsrunde er der lige præcis over det, bliver jeg nødt til at spørge.

I det hele taget er hele forhandlingslinjen fra EU og USA bakket op af den danske regering en forhandlingslinje, som er et udtryk for en rigtig ussel kræmmermentalitet. Det burde være den tredje verden, man hjalp her. Man burde sige til dem: Vi åbner vores markeder, vi fjerner vores toldmure, vi giver jer kompensation de steder, hvor der er handelsliberalisering. Men det er jo ikke det, man gør. Man går ud og siger: Hvis I skal have noget, så skal vi søreme også have en hel masse. Så skal vores store selskaber da også ind og tjene en masse penge og udkonkurrere den lokale industri, som vi trods alt har.

Kl. 19.05

Det er en virkelig usympatisk dagsorden, og det er ikke en dagsorden, som Enhedslisten på nogen måde kan støtte.

Vi har noteret os, at Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne i dag har haft en lille politikudvikling, og vi er da glade for at konstatere, at det nytter at have en venstrefløj i Folketinget, som kan trække resten af oppositionen til venstre, sådan at man nu aktivt går ind for at fastsætte en konkret dato.

Men vi synes stadig væk, at det forslag til vedtagelse, der ligger, er for slattent med hensyn til at markere en tilstrækkelig høj profil, som for alvor ville være en forhandlingslinje, som det store flertal af verdens befolkning ville bakke op om, og som det store flertal af verdens lande ville bakke op om, hvis de kunne blive hørt i denne her sag.

Derfor fremsætter jeg på vegne af Enhedslisten følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer i forbindelse med forhandlingerne under Doharunden regeringen til at arbejde for,

- at de rige lande i god tid inden WTO-mødet i december spiller ud med en dato for afvikling af al eksportstøtte på landbrugsområdet – i løbet af højst 5 år,
- en halvering af anden landbrugsstøtte i løbet af 5-10 år og strammere regler for den grønne boks, så den udelukkende kan bruges til at støtte natur, miljø og egnsudvikling,

- mindst 50 pct. reduktion af tolden på alle landbrugsvarer i den rige verden,
- bedre muligheder for ulandene til at beskytte deres landbrugsproduktion, særlig småbønder,
- muligheder for ulandene til at undgå toldreduktioner på industrivarer,
- ingen krav om liberalisering af serviceydelser som f.eks. vandforsyning,
- effektive præferenceaftaler for de fattigste lande,
- kontant kompensation – og ikke fra bistandsmidlerne – til fattige lande, som ellers taber på aftalen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 40).

Der, hvor vi har en præcisering i forhold til det, der bliver fremsat fra resten af oppositionen, er, at ulandene skal have bedre muligheder for at beskytte deres egen produktion, at vi ikke skal have nogen som helst privatisering af serviceydelser, herunder specielt privatisering af vandforsyning i den tredje verden, og at der skal laves effektive aftaler og ikke bare kontant kompensation for de tredjeverdenslande, der måtte komme i klemme ved en liberalisering af verdenshandelen.

Så det er Enhedslistens forslag til vedtagelse.

Formanden:

Ja tak. Der er en kort bemærkning til ordføreren, så ordføreren bør lige blive stående på talerstolen.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg kender godt Enhedslistens forhold til liberalisering. Jeg vil bare spørge, hvordan hr. Rune Lund kan forklare, at Chile, som jeg også nævnte i min ordførertale, på bare 15 år er gået fra at være et af de allerfattigste lande til at blive Sydamerikas rigeste land ved ensidigt at fjerne alle handelsbarrierer. Hvordan kan det forklares?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg vil sige, at jeg tror aldrig, at Chile har været et af Sydamerikas fattigste lande. Det har tværtimod altid været et af Sydamerikas rigeste lande. Det er et meget rigt land i forhold til mange af de omgivne lande.

Jeg må indrømme, at jeg ikke helt præcis kender Chiles historie med hensyn til handelsliberaliseringerne, men jeg kan i hvert fald konstatere, at de handelsliberaliseringer, som man generelt har set i den tredje verden, har haft en meget skadelig virkning rundt omkring, og det gælder Latinamerika så vel som Afrika.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg kunne også have nævnt Taiwan og Sydamerika, der viser præcis de samme historier.

Jeg vil gerne til sidst spørge hr. Rune Lund: Ud fra hr. Rune Lunds ordførertale lyder det nærmest, som om der nu er en sammensværgelse i gang ikke alene i det danske Folketing, men også i hele den industrialiserede verden, der nærmest går ud på, at nu ligger ulandene halvdøde, så lad os slå dem ihjel. Er det det, der sådan er Enhedslistens syn på verden, eller kunne det være, at det er lidt overdrevet?

Kl. 19.10

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Den tale, som jeg holder her i dag, udtrykker ulandenes holdning til de her forhandlinger. Ulandene er så lede og kede og trætte af, at EU og USA i forening prøver at tvinge dem ind i alle mulige aftaler, true dem, bestikke dem og på alle mulige andre måder prøver at tvinge dem ind i noget, som de faktisk ikke er interesserede i.

De er trætte af, at den rige verden med EU og USA i spidsen prøver at splitte ulandenes alliancer ad for at få nogle af ulandene med, mens andre lande står tilbage, en del og hersk-strategi. Det er de simpelt hen så trætte af.

Så den indignation, som der fra Enhedslistens side er i dag, er også den indignation hr. Søren Espersen finder hos flertallet af verdens lande og flertallet af verdens landes befolkninger, hvis de ellers kunne komme til orde i den her sal i dag.

Formanden:

Tak til hr. Rune Lund. Så er det udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for debatten, men jeg synes ikke, den har været så meget værd som de tidligere debatter, vi har haft. Tidligere har vi haft nogle konstruktive og også realitetsbetonede debat-

ter. Her har det sådan været lidt slag i luften og håb om, at der kan være nogle, der kan synes, at det er morsomt, hvad man står og siger.

Jeg synes, der er sagt mange ting, som overhovedet ikke har bund i virkeligheden, og hvor man slet ikke forsøger at skabe bund i virkeligheden, heller ikke om det forløb, der har været om forhandlingerne om forslaget til vedtagelse. Det synes jeg er pinligt og ubehageligt, og det skal jeg så kaste lys over.

Men lad mig først tage nogle af ordførertalerne. Hr. Gade taler om, at vi siger lidt for meget om, at ulandene også skal gøre noget, og lidt for meget om Brasiliens forpligtelser.

Vil vi ulandenes sag? Ja, selvfølgelig vil vi ulandenes sag. Det er en udviklingsrunde, og hvis man ser på det forslag til vedtagelse, som regeringspartierne har fremsat, kan man se, at det er meget konkret og meget kontant med hensyn til ulandene.

Jeg har tilladt mig at sige, at det er nødvendigt, at hr. Gade forstår, hvis han vil forstå noget af den moderne verdensøkonomi, at der faktisk er forskel på landene, som går under betegnelsen ulande og forhandler i samme gruppe. Hvis hr. Steen Gade ikke er i stand til at se forskel på fødevarerimportøren Niger, verdens fattigste land, og fødevarereksportøren Argentina, men opfatter dem som totalt ens med fælles interesse, har hr. Gade ikke forstået ret meget.

Hvis hr. Gade ikke har opdaget, at der er noget, der hedder BRIC-landene, som står for forkortelsen Brasilien, Rusland, Indien, Kina, som i de fleste økonomers prognoser vurderes at overhale langt de fleste EU-lande i løbet af næste årti og senest i 2020'erne, hvis hr. Gade ikke kan se, at de da ikke kan være at betragte på linje med Niger og de afrikanske lande, så har hr. Gade ikke forstået ret meget af det.

Det bærer hans forslag til vedtagelse også præg af. Så vidt jeg kan forstå ud fra alt det, jeg efterhånden hører om det forslag til vedtagelse, må det jo være hr. Gade, der har lavet det og har drevet de andre rundt i manegen, for de har i hvert fald ikke rigtig fået fat i det. Men for mig er det væsentligt, at vi er klar over, at det her drejer sig om ulandenes interesser, og at ulandene ikke skal misbruges af nogle, der er blevet vækstøkonomier.

Hr. Gade har jo hørt det så mange gange og gentager alligevel, at vi ikke må påtvinge vandområdet at være tjenesteydelsesområde. Han har hørt i folketingsdebatterne her, at det ... (Steen Gade ryster på hovedet). Jo, han sagde det

her, han kan selv læse op, hvad han sagde, senere. Han må have forstået fra debatterne her, at på tjenesteydelsesområdet forlanger vi ikke, at vandområdet er med.

Det er landet selv, der afgør, om det vil åbne for en liberalisering af vandområdet. Vil det ikke det, så gør det ikke det, men åbner det for det, betyder det, at der skal være lige adgang for alle, altså ikke selektiv beskyttelse. Det har vi drøftet meget i Folketinget, men det har hr. Gade heller ikke forstået.

Så kommer debatten her, som jeg altså virkelig synes er komisk, og jeg er lettere pikeret over, at man kan sige så meget forkert her fra talerstolen.

Højest 5 år, siger man. Ja, det er jo fuldstændig rigtigt, hvad Enhedslisten siger. Enhedslisten havde et beslutningsforslag, som Enhedslisten trak i dag, måske fordi de vidste, at vi skulle have denne forespørgselsdebat i dag, og da sagde Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre nej til at fastsætte en dato for afskaffelse af EU's eksportsubsidier, og i betænkningen i dag indstiller Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre desuden forslaget til forkastelse.

På disse 5 timer, der er gået, har hr. Martin Lidegaard altså pludselig set lyset og opdaget det, som hr. Rune Lund har gjort opmærksom på, at det alligevel ikke skulle forkastes. Det var 5 timer, der var 5 timer imellem, at det her skulle have været forhandlet, og det, vi forhandler nu.

Kl. 19.15

Så kommer hr. Martin Lidegaard og siger: Jamen det har vi tidligere selv foreslået. Nej, hr. Lidegaard. Det er jo nok, fordi hr. Lidegaard har lidt vanskelighed med hukommelsen, for der står præcis i det forslag til vedtagelse, hr. Lidegaard henviser til, som er fra en forespørgsel afholdt den 5. november 2002, og som hr. Lidegaard stemte for: »at arbejde for at udfase alle eksportsubsidier og prisstøtteordninger i forbindelse med WTO-forhandlingerne«.

Jamen hov, der var jo ingen tidsfrist. Hov, hvor blev den af?

Så står der i næste pind, og det er måske den, han tænker på, men så har han ikke forstået den: »at arbejde for en afkobling af den samlede støtte fra produktionen i næste budgetperiode«.

Det var jo præcis, hvad landbrugsforhandlingerne i EU drejede sig om: afkobling. Det skete også med CAP'en, hvoraf 80 pct. er opfyldt. Så det havde faktisk ikke ret meget med hinanden at gøre.

Når vi nu er ved det: Hr. Mogens Lykketoft var så stolt af, at han var i stand til også at samle SF i sin ministerperiode. Ja, han havde to WTO-forslag til vedtagelse, dem har jeg også her.

Men jeg vil sige til den forhenværende udenrigsminister, at der intet forslag er om tidsfrist i udenrigsministerens to forslag til vedtagelse. Der er intet forslag om kompensation i udenrigsministerens to forslag til vedtagelse. Så er det jo let nok, når man altså ikke har de ting, som skiller os i dag, at sørge for, at vi var forenede dengang. Det har der heller ikke været i nogen af de tidligere vedtagelser.

Når forhandlingerne brød sammen i går, skyldtes det, at der var et forslag, hvor man talte om kontant kompensation og ikke for bistandsmidlerne til fattige lande, som ellers ville risikere at tabe på aftalen. Man har så i dag klogeligt fjernet ordene kontant og ikke for bistandsmidlerne.

Men det var dér, vil jeg sige til hr. Mogens Lykketoft, hvor forhandlingerne brød sammen i går, for den mekanisme kan jeg ikke se nogen steder. Den har været overvejet og er blevet afvist, fordi modaliteterne ikke er i orden i den.

Hvorfor skulle jeg være rendt ned i EU med et forslag, der er afvist, og som er faldet, hvor vi i stedet for arbejder for »special and differential treatment«? Hvorfor skulle jeg dog pludselig forkaste »special and differential treatment« til fordel for en økonomisk kompensationsmekanisme, som er overvejet, og som er fundet for let, og som hr. Lidegaard også glemmer præcis også findes for let i det papir, hr. Lidegaard bruger? For hvis hr. Lidegaard læste videre i regeringens papirer, ville han præcis se det, jeg siger her, nemlig at den er vejet og fundet for let, og at man har foretrukket det andet.

Så er det fuldstændig rigtigt, når vi nu borer i forløbet, at hr. Lidegaard kom og foreslog, at man kunne fjerne ordene kontant og ikke for bistandsmidlerne. Han mente i øvrigt også, at det der »højest 5 år« da godt kunne laves om til »helst 5 år«, og på den baggrund sagde jeg: O.k., så lad os da se, om ikke vi kan blive enige. Og så formulerede jeg det bedste fra de to tekster. Det var kl. 13, og normalt er hr. Lykketoft i stand til mellem kl. 13 og 18.30 at træffe beslutninger, men det var altså ikke muligt i dag.

Jeg mener faktisk heller ikke, at det er noget særlig godt forslag til vedtagelse, som oppositionen står for, for som jeg sagde til hr. Lidegaard i eftermiddags, har man jo glemt to meget væsentlige ting, vi hidtil har lagt meget vægt på.

Man har fjernet fattigdomsbekæmpelsen, som er et af formålene med hele øvelsen. Man har fjernet hensynet til forbruger, miljø, dyrevelfærd og udviklingslandets landbrugsproduktion, som vi har med.

Derfor synes jeg faktisk ikke, det er et godt forslag til vedtagelse. Jeg synes, det er et slapt forslag til vedtagelse ud over de to punkter, som ikke har hold i virkeligheden, og som altså mere var lavet for provokationens end for konstruktivitetsens skyld.

Så det var den historie. Det er jo ikke rigtigt, at man ikke kunne forhandle. Jeg har altså prøvet at forhandle hele dagen, og i går var det altså et andet forslag, som var så langt ude i hampen, at der ikke var nogen grund til at fortsætte der. Derfor droppede man jo også selv i dag de ting, der var langt ude i hampen, og derfor gik jeg i gang med at prøve at skabe en fælles holdning. Det kunne så ikke lade sig gøre, fordi S, SF og Det Radikale Venstre åbenbart ikke kunne finde ud af at sætte sig ned og snakke sammen.

De rige lande skal gå forrest, bliver der sagt. Det er jo også præcis, hvad de gør. Det var også hr. Gade, der sagde det sludder. Det er jo præcis også, hvad de gør. Det er jo derfor, vi har »Everything But Arms«. Det er derfor, vi har toldfri adgang til EU for 50 pct. af fødevarerimporten fra den tredje verden. Det er derfor, vi har specielle handelsaftaler med Lomélandene f.eks. Det er netop, fordi vi går forrest. Vi har jo ikke fået den modsatte service, om jeg så må sige, og heller ikke forlangt det. Så det vil sige, at vi altså rent faktisk går forrest.

De fattige lande skal have en chance og overgangsordninger. Ja. Det har vi faktisk også drøftet her i salen, og det har regeringen været enig i. Selvfølgelig skal de da have det. Der skal da være overgangsordninger, det er derfor, der er »special and differential treatment«, altså speciel og forskellig behandling.

Så arbejder vi også for, at de skal have hjælp til at få det maksimale udbytte af handelslettelserne. De skal have hjælp til at få maksimalt udbytte af handelsforhandlingerne. Det er derfor, regeringen – hvad hr. Gade altså heller ikke har opdaget – har indstiftet det nordiske Afrikainitiativ, som præcis er ment til at hjælpe 20 afrikanske lande til at få udbytte af forhandlingerne.

Kl. 19.20

Det er derfor, vi her i København for 2 år siden var værter for et møde for alle lande om »Integrated Framework« og sørgede for at samle penge ind i kassen til »Integrated Framework«.

således at ulandene kunne få hjælp til forhandlingerne. Det var vi værter for, og det tog vi initiativ til.

Det er derfor, vi også har WTO's Trust Fund, som vi også støtter. Det er jo netop for at hjælpe dem, der kommer i vanskeligheder. Vi gør alt, hvad vi kan også for at støtte bomuldsinitiativet, vi har sørget for at holde det på dagsordenen, og vi har også sørget for hele tiden at hjælpe dem økonomisk, så de har mulighed for at pleje deres interesser.

Vi arbejder præcis for de fattigste i udviklingslandene, og vi gør det konkret og går ind hjælper dem med det, der er behov for at hjælpe med, så de kan få maksimalt udbytte af handelsrunderne, vel vidende at der selvfølgelig skal overgangsordninger til også med hensyn til toldafgørelsen.

Tidligere var der også et forslag fra oppositionen om, at man skulle sætte al told ned med 50 pct. Det havde da været kønt, så havde vi fået flere af de svageste ulande til at gå totalt bankerot, men det er da heldigvis også faldet bort på vejen igennem forhandlingerne. Så man har altså snakket med mig, for det var mig, der sagde, at så ville de gå bankerot.

Så jeg synes, det har været lidt besynderligt, og derfor vil jeg hellere slutte fredeligt, for det gjorde hr. Mogens Lykketoft jo også. Hr. Mogens Lykketoft ønskede, og det håber jeg også bliver rigtigt, at det var en sommerforkølelse, vi har haft i dag, hvor man åbenbart er gået skævt af hinanden, og der er et ønske om, at vi igen skal finde sammen om de brede forlig. Det deler jeg også.

Jeg håber også, at vi – inden vi når frem til Hongkong, vil vi jo have en debat til – kan få fjernet tidslinjerne, hvilket jeg altså også har prøvet på i dag, og så få lavet et fælles og bredt forslag til vedtagelse. Det er både Dansk Folkeparti, Venstre og Det Konservative Folkeparti stærkt interesserede i, men det var altså ikke muligt med det forløb, oppositionen udsatte os for i dag.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg synes, udenrigsministerens afslutning var fin, men jeg synes, han kunne have sparet os for en lang række arrogante bemærkninger forinden. For sagen er jo den, at det her ikke er strandet på konkrete formuleringer. Det er strandet på, at udenrigsministeren i aftes over for mig afviste at diskutere formuleringer. Det kan godt

være, at udenrigsministeren har haft nogle gode ideer i løbet af eftermiddagen. Jeg er ikke blevet præsenteret for dem.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan altså ikke rende rundt og sørge for, at oppositionen begynder at snakke med hinanden. Det var mit klare indtryk, at de tre ordførere talte sammen. Det har de haft 5½ time til, og jeg synes, det er forbløffende, at de, nu hvor Folketinget er så besat, som det er for øjeblikket, igennem 5½ time er ude af stand til at finde hinanden. Det havde jeg ikke forestillet mig.

Men jeg skal over for hr. Mogens Lykketoft garantere, at næste gang vil jeg altså se i øjnene, at oppositionen som arbejder sammen, har arbejdet tæt sammen og været umulig at skille ad i denne sag, alligevel ikke taler sammen. Så jeg vil meget gerne love hr. Mogens Lykketoft, at jeg, næste gang jeg kommunikerer med hr. Lidegaard, skal sikre mig, at hr. Lykketoft også får en tekst direkte fra mig.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Man får jo ikke mere ret hverken af at råbe højt eller være arrogant.

Enhedslistens beslutningsforslag gik på at afskaffe både eksportsubsidier, eksportstøtte, og handelsforvridende subsidier – begge dele. Det kunne vi ikke stemme for.

Det forslag til vedtagelse, vi snakker om fra november 2002, forhandlede jeg personligt med den daværende fødevarerminister. At afskaffe handelsforvridende støtte er det samme som at afkoble. Det går jeg ud fra at ministeren er klar over. Så når man siger, at man vil afkoble støtten i næste budgetperiode, er det det samme som at afskaffe handelsforvridende støtte. Det betyder det samme.

I 2002 sagde vi, at vi gerne ville afvikle eksportstøtten i forbindelse med WTO-forhandlingerne, som jo var i december 2003. I det lå faktisk, at EU skulle tilbyde en hurtig udfasning i forbindelse med WTO-forhandlingerne, så jeg har svært ved at se modsætningerne i det.

Så vil jeg sige om det her forhandlingsforløb: Jeg forsøgte at være behjælpelig og vise nogle rettelser, vi lavede i vores papir, da vi havde sidet og arbejdet det igennem. Udenrigsministeren spurgte, om jeg fandt, der var base for, at han så prøvede at skrive noget sammen. Jeg sagde: Det er du velkommen til at prøve. Jeg sagde

udtrykkeligt: Jeg kan ingenting garantere, jeg har ikke snakket med hverken Socialdemokratiet eller SF, men jeg kan da ikke se, at der er noget i vejen for det, jeg synes, vi skal gøre alt, hvad vi kan for at få et forslag til vedtagelse. Det er nu vendt til, at jeg ikke har styr på noget, og at jeg løber rundt osv., fordi ministeren ikke har fået samlet trådene. Jeg synes, det er grov tale.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil altså ikke blive ved med at trampe i det. Hr. Lidegaard lovede klart at tale med SF og Socialdemokratiet. Lad nu være med at bilde Folketinget noget ind. Hvis hr. Lidegaard have sagt, at han ikke kunne tale med SF og Socialdemokratiet, havde jeg da selvfølgelig sendt det til dem, men det er normalt, at der forhandles gennem én person. Regeringen har forhandlet gennem Venstres ordfører, sådan plejer det at være, og man har været til møde med Venstres ordfører i tirsdag. Det er da uhørt, at hr. Lidegaard siger, at han vil tale med sine kolleger i oppositionen, og så nu siger, at det var min sag. Det er utroligt.

Kl. 19.25

Jeg må altså sige, at hr. Lidegaard stadig væk ikke kan læse. Der står i 2002-vedtagelsen med fødevarerministeren, at man vil arbejde for at udfase alle eksportsubsidier og prisstøtteordninger i forbindelse med WTO-forhandlingerne – ingen tidsfrist. Og der står derefter, at man vil afbøje det fra en afkobling af den samlede støtte til produktionen i næste budgetperiode. Ja, det er EU's budgetperiode, og det er opfyldt af EU – det er opfyldt af EU.

Det drejer sig altså om noget internt i EU, det andet er i WTO.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg har forsøgt at videregive det udspil, som ministeren kom med. Jeg har gentagne gange undervejs fortalt ministeren, at jeg ikke var i stand til at fremlægge det af praktiske grunde, da Socialdemokratiets ordfører var forhindret.

Der er ikke nogen, der har stukket noget som helst under stolen eller gjort noget som helst, og jeg har meddelt ministeren, at hverken SF eller vi var indstillet på at spise det forslag, som ministeren så havde lavet, fordi vi ikke syntes, det imødekom oppositionen på de to punkter. Men det kommer vi nok ikke længere i at forklare her.

Det, som er ministeren så meget imod med den tidsfrist, er, at den er konkret, og at der står et tidspunkt. Det, jeg tillader mig at påpege, er: Hvorfor var regeringen så ikke ked af at lave konkrete tidsfrister i den vedtagelse fra november 2002?

(Kort bemærkning):

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det var der jo heller ikke, og det var der heller ikke i nogen af de vedtagelser, som hr. Mogens Lykketoft har været minister for, og heller ikke i nogen, der har været der tidligere. Det er noget, hr. Lidegaard pludselig vil have med i dag.

Vi har haft det til diskussion i forbindelse med Enhedslistens forslag, hvor vi har haft en folketingsdebat, og hvor hr. Lidegaards parti var totalt enig med regeringen. Men jeg skal nok give yderligere argumentation til hr. Lidegaard ved at minde om folketingsdebatten. Mine hovedargumenter var, at hvis en part i en forhandling, som prøver at få al eksport, får alle subsidieformer væk – det kan jo ikke nytte noget, at det bare er EU's metoder at gøre det på, det må også være den amerikanske metode at gøre det på, den canadiske og den newzealandske – så sagde jeg her i Folketinget under den debat, og det er helt i orden, han tager fejl, for da var hr. Lidegaard ikke ordfører, at det ikke kan nytte noget, at EU ensidigt siger: Uanset om I leverer noget eller ej i Australien og Canada og New Zealand og USA, så vil vi fjerne vores.

Så vil de jo sætte sig på det, de andre siger, og sige: Jamen det er fint, så er der ikke noget pres på os, så kan vi fortsætte vores former.

Det, vi ønsker, er præcis at sørge for, at al den forvridding, der er i eksportstøtten, kommer væk, og der findes mange former for forvridding. Derfor advarede jeg dengang imod en ensidig fastsættelse, og derfor var Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre realistiske og realpolitiske nok på det tidspunkt til at vide, at man for det første sætter sig uden for indflydelse i EU ved at komme med det krav, og for det andet også får USA, Canada, New Zealand og Australien til at springe af krogen. Det var det jeg sagde på det tidspunkt ikke var særlig begavet. Det mener jeg stadig væk.

(Kort bemærkning):

Søren Espersen (DF):

I dag har der sådan været fremsat mange spydigheder i forbindelse med Dansk Folkepartis deltagelse i det her, hvilket jeg i øvrigt finder

uanstændigt. Det gør jeg især i betragtning af, at vi vedtog et forslag til vedtagelse, V 72, i forbindelse med forhandlingerne om forespørgsel F 31 fra folketingsåret 2002-03, der handlede om næsten præcis det samme, nemlig WTO-forhandlingerne i forhold til EU osv., og hvor Dansk Folkeparti mirakuløst var sammen med Venstre, Socialdemokratiet, De Konservative og De Radikale, altså en bred vedtagelse.

Vil ministeren bekræfte, at det ikke er os, der er kommet med, men at det er de andre, der er stået af?

(Kort bemærkning):

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det vil jeg meget gerne bekræfte. Dansk Folkeparti har været med, tror jeg, i hvert fald i alle de WTO-vedtagelser, jeg har haft med at gøre. Vi kan da også hurtigt se efter, om man også har været med i hr. Mogens Lykketofts.

Ja, det var man da vist egentlig også – ja, i 2001 var man også med i hr. Mogens Lykketofts vedtagelser. Så Dansk Folkeparti har faktisk været med i alle vedtagelser om WTO, hvorimod SF ikke har været med i alle vedtagelser om WTO, men har været ude af hver anden eller tredje. To ud af tre gange er SF ikke til at få i tale, fordi de kommer med urealistiske krav.

Dansk Folkeparti har hele tiden været en solid partner i WTO-forhandlingerne og igennem alle vedtagelser.

(Kort bemærkning):

Søren Espersen (DF):

Udenrigsministeren tog selv fat på det. Det, der så er nyt, er altså SF: Det er SF, der er ny medspiller i det her spil. De har aldrig været med før.

Kunne det tænkes, at det er udenrigsministerens opfattelse, at det måske i virkeligheden er SF og hr. Steen Gade, der i høj grad har kørt det her spil og fået jaget Socialdemokraterne og De Radikale væk fra en bred konsensus? Det er en mulighed.

(Kort bemærkning):

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det kan jeg jo ikke udtale mig om, men det kunne godt se sådan ud.

(Kort bemærkning):

Steen Gade (SF):

Det var jo passende.

Jeg vil godt sige til udenrigsministeren, som beklager sig over debattens niveau, at han be-

stemt ikke hæver den i dag. Det er da helt utrolig arrogant!

Kl. 19.30

Jeg vil spørge udenrigsministeren om to ting. For det første: Er det virkelig sådan, at udenrigsministeren ikke kan høre, at vi siger bare noget fornuftigt? Jeg kan godt høre, udenrigsministeren siger noget fornuftigt. Jeg sagde faktisk i be-
gyndelsen af mit indlæg, at meget af det udenrigsministeren sagde var vi enige om. Men kan udenrigsministeren overhovedet ikke høre, at vi siger noget fornuftigt? Det er åbenbart både Socialdemokratiet, SF og Det Radikale i dag, der ikke siger noget som helst fornuftigt.

For det andet: Kan udenrigsministeren bekræfte, at udenrigsministeren ikke har taget kontakt til mig som den, der har lavet den her forespørgsel? Det er da en underlig ting, må jeg sige til udenrigsministeren. Men det er vel, fordi udenrigsministeren mener, at det værste, der kan ske, er, at SF er med – helt uafhængigt af synspunkterne. Jeg tror, at SF er det parti, der er mest tilhænger af at afskaffe protektionisme. Det burde da ikke være så svært for en borgerlig regering at gå sammen med os på det område.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu har det jo ofte været svært at få SF til at være med. Derfor er SF ikke nogen særlig relevant førstepartner i forbindelse med WTO-forhandlinger, og derfor var der egentlig ikke særlig meget grund til det. Jeg har talt med andre fra oppositionen.

I dag var det altså hr. Lidegaard, der kom med et forslag om, at vi skulle prøve at finde enighed, og han lavede også ændringer i SF's tekst. Det modtog jeg og lavede så en kompromistekst, hvor jeg sørgede for, at miljø og dyrevelfærd og fattigdomsbekæmpelse var med – emner, som lige præcis ikke er med i hr. Steen Gades tekst.

Derfor havde jeg egentlig ventet, at dette forsøg på at tage det bedste fra begge tekster og fjerne det, som egentlig ikke var særlig rimeligt, fra begge tekster, hvis der altså var noget, der ikke var så godt i de første – det var det forslag, der blev forelagt i dag kl. 13, og det troede jeg ærlig talt, at hr. Steen Gade viste – kunne bruges. Men der er altså gået koks i det.

Jo, der er sagt udmærkede ting. Der er bare det ved det, kan jeg fortælle hr. Gade, at de ting er blevet vendt, som om det er noget, vi andre ikke har set. De rige skal gå forrest – som om vi

ikke gjorde det. Jamen det er jo det, vi går ind for. De fattige lande skal have en chance. Der skal være overgangsordninger. Det er også fornuftigt, det er det, vi går ind for. Så der er mange udmærkede ting.

Men det blev sagt på den facon, at det var hr. Gade, der havde set lyset, og vi andre, der var formørkede. De ting, vi i virkeligheden gør, fortalte man os, at vi ikke gjorde. Og det er ret deprimere med den form for debat, og derfor har jeg tilladt mig at være lidt hård ved hr. Gade i dag. Jeg synes ikke, det var på hr. Gades niveau fra forrige gang, han var i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Men tak for det. Man kan da få lidt ros, og man skal også være taknemlig for lidt, når udenrigsministeren er så klog, for han ved åbenbart alt. Det synes jeg også. Han ved meget og er dygtig og har forstand på mange ting.

Jeg skal da sige til udenrigsministeren, at de fleste af de betragtninger, der er kommet, er jeg i virkeligheden enig i. Jeg ved da godt, hvad der foregår. Jeg ved da godt, hvad EU har gjort, hvad udenrigsministeren har gjort.

Det, der er skæringspunktet, er, at jeg ikke synes – og det kan vi være uenige om – at udenrigsministerens forslag til vedtagelse gør, at Danmark tager førertrøjen på i den her sag. Men så er det vel det, vi skal diskutere, og ikke om jeg er dum, eller andre er dumme, eller hvordan forhandlingerne om vedtagelserne er foregået.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg er ked af det, men jeg kan ikke rigtig skifte opfattelse af hr. Gade i dag. Jeg er dybt skuffet over hr. Gade, for han kan jo altså åbenbart heller ikke læse en vedtagelse.

Vi er netop meget offensive på Danmarks vegne i vores vedtagelse, ligesom vi har været i alle tidligere vedtagelser: at EU's landbrugstilbud skal forbedres, at der skal aftales en klar og hurtigst mulig termin for udfasning – men altså ikke det der, som vi har stemt imod. Vi skriver: »afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte under hensyntagen til forbrugere, miljø, dyrevelfærd og udviklingslandenes landbrugsproduktion« – hvilket hr. Gade har glemt.

Der står også: »reduktion af toldsatserne på landbrugsvarer, så de højeste toldsatser afvikles mest, forbedret markedsadgang i forhandlingerne om industritold, handelslettelse og tjeneste-

ydelse til gavn også for danske virksomheder og borgere«, ja, for det er frihandel. Det gør da ikke noget, at vi også kommer ind på frihandel med danske virksomheder.

Næste punkt: »at »Alt undtagen våben«-initiativet snarest tilbydes af alle ilande«. Det er vi enige om. Det findes i begge tekster. Så siger vi: »at markedsadgang og udviklings- og handelsekonomisk bistand spiller sammen for at sikre de fattigste udviklingslande adgang til de riges landes markeder til fremme for udvikling og fattigdomsbekæmpelse«. Ja, den sætning havde hr. Gade glemt, men den er utrolig central, og den er da meget offensiv med fattigdomsbekæmpelse i centrum. Så står der, og den formulering er vi så enige om: »af de fattigste udviklingslande ikke skal påtage sig nye WTO-forpligtelser i Do-haforhandlingerne«. Ja, det er det, der hedder en fri runde, som jeg var inde på i min tale, så, nej, den er offensiv ...

Formanden:

Ja tak. Så er det hr. Rune Lund for en kort bemærkning til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Fronterne står ret skarpt i øjeblikket, hvad angår de forhandlinger, som kører på i øjeblikket, og hvis det bliver ved, må man forvente, at det topmøde, der skal være i Hongkong til december, ender i fiasko ligesom det topmøde, der var i Cancún i september 2003.

Kl. 19.35

Men hvilke muligheder ser udenrigsministeren for, at der på en eller anden måde kan blive lavet en aftale, som kommer ulandene til gode? Hvad er det for nogen forhandlingsmuligheder, der ligger i øjeblikket, som man kunne gøre brug af?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Som det fremgår af vores vedtagelse, er der en kolossal masse forhandlingsmuligheder, vi afprøver at føre frem.

Og som jeg sagde, så har vi altså også med det nordiske Afrikainitiativ præcis taget initiativ til, at de afrikanske lande får mulighed for at udnytte WTO-forhandlingerne, fordi de ofte kan være svagt stillede i en forhandlingssituation.

Det, vi så går efter, er præcis det, at alle lande skal følge det Everything But Arms-initiativ,

og vi skal sørge for, at de bredeste skuldre bærer mest, og det går jeg ud fra at hr. Rune Lund er enig i. Så der er mange offensive ting.

Men det, der gik galt i Cancún, var ikke alene, som hr. Gade sagde, at EU reagerede for langsomt. Jo, EU reagerede for langsomt, og man ved også, at den danske regering arbejdede for, at der skulle reageres hurtigere. Men nok så galt var det, at Brasilien og Indien talte på Afrikas vegne og ikke varetog Afrikas interesser. Der håber jeg, at Afrika og arbejdet for Afrika vil stå stærkere næste gang.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det var det sidste, jeg gerne ville have udenrigsministeren til at sige. Det betyder nemlig faktisk, at det, som er regeringens forhandlingslinje, og det, som regeringen mener EU skal gøre, og som jeg også ser at EU i øjeblikket agter at gøre, er, at man prøver at gå ind og splitte alliancen mellem ulandene for dermed at få et bestemt forhandlingsresultat igennem, som kommer den rige verden mest til gode.

Kan udenrigsministeren bekræfte, at det lige præcis var det, som udenrigsministeren sagde før?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan bekræfte otte tiendedele af det. Men konklusionen, som er de sidste to tiendedele, må stå for hr. Rune Lunds egen regning.

Formålet er ikke at svække de fattigste ulande; formålet er at styrke de fattigste ulande. Der er det min erfaring fra Cancún, og det har jeg også sagt ved tidligere folketingsdebatter – men der er det klart, at hr. Rune Lund var ikke med, og det er helt i orden, for han er nyvalgt – at det var min oplevelse, hvilket jeg også har drøftet med afrikanske og latinamerikanske ledere senere, at de fattigste lige præcis blev misbrugt af de rigeste ulande.

Som jeg prøvede at sige det i min første tale: Vi er nødt til at prøve at se lidt mere differentieret på det, og det er også derfor, vi går ind for den her specielle differentierede tilgang.

Jeg kan ikke se, at Saudi-Arabien og Niger er i samme båd, selv om de i forhandlingerne er i samme båd, og det tror jeg også hr. Rune Lund har svært ved at se. Men det kan vi jo få svar på, hvis han har et nyt spørgsmål.

Formanden:

Da hr. Mogens Lykketoft ikke brugte begge sine korte bemærkninger i første omgang, skal jeg undtagelsesvis give hr. Mogens Lykketoft mulighed for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Mange tak, hr. formand, det er meget imødekommende.

Jeg ville sådan set også bare give den enkle opfordring til udenrigsministeren: Ministeren må forstå, at når man både i går aftes og i morgen får at vide, at der ikke er noget, han vil forhandle om, så går man ikke ud fra, at der kommer et forhandlingsudspil.

Jeg synes, at hele den her sorteperdiskussion om, hvem der har ændret mening, og hvornår man har ændret mening og sådan noget, burde være under vores værdighed. Det, som det drejer sig om, er, at vi alle sammen ved, at der var et forhandlingssammenbrud i Cancún, og derfor kan man ikke blive ved med at skrive det samme, som man skrev før Cancún, hvis man vil tro på, man skal lave et resultat. Man må føre en mere offensiv linje.

Vi har ikke på noget tidspunkt fra SF's, De Radikales og Socialdemokraternes side sagt, at det skulle være nøjagtig de ord, der stod i vores forslag. Vi har bare sagt til udenrigsministeren, at det bliver nødt til at være mere offensivt. Hvad har vi fået? Vi har fået at vide, der ikke var noget at snakke om.

Det synes jeg ikke var udenrigsministeren værdigt, og jeg kan også fornemme, han fortryder det, han har bare så svært ved at få det sagt.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nej, for jeg vil godt minde hr. Mogens Lykketoft om, hvad han altså har glemt, nemlig at han starter den her debat på en – synes jeg – meget ubehagelig måde: »Udenrigsministeren har sju-sket med det«. Hvad er det så for noget at være fornærmet over? Jeg svarer hr. Lykketoft, selv når hr. Lykketoft bruger den slags udtryk: »har end ikke sat sig ned«.

Jamen der sker jo det, må jeg sige til hr. Lykketoft, at man kommer her med kontant kompensation og ikke for bistandsmidlerne. Der siger jeg til hr. Lykketoft i går, at vi er så langt fra hinanden, at det ikke har noget formål.

Så kommer Det Radikale Venstre fornuftigvis i dag og stryger nogle af de ord og siger, at man

vil gerne tale om det. Så siger jeg: O.k., lad os så se på det. Så kommer jeg med det efter min mening bedste for begge tekster – det kunne vi så have snakket om – mellem kl. 13.00 og kl. 18.30, så jeg hører ikke noget, og får, da jeg kommer i salen, at vide, at oppositionen ikke er i stand til at diskutere og levere.

Kl. 19.40

Og så til sidst: Jeg er fuldstændig enig med hr. Lykketoft i, at det afgørende er, hvordan vi får lavet den bedste strategi, så det bliver en udviklingsrunde. Og vi er fuldstændig enige, hr. Lykketoft og jeg, om, og det er jeg helt sikker på, at når vi kommer igennem sommeren, er det meget vigtigt, at denne runde bliver en succes. Den kan ikke blive færdig i Hongkong, men det må ikke gå baglæns i Hongkong; det skal gå fremad i Hongkong.

Det er meget vigtigt, fordi vi begge to i vores analyser af verdenssituationen er fuldstændig krystalklar over, at det er vigtigt, at der kommer reform og udvikling, og at der kommer økonomisk udvikling, som skaber social fremgang og arbejdspladser i den tredje verden og først og fremmest i den fattigste del af verden. Det er vi to jo fuldstændig enige om, så jeg er sikker på, at vi nok finder ud af det næste gang.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Også jeg vil gerne sige tak for debatten.

På trods af at jeg synes, at udenrigsministeren har svaret på glimrende vis her i den afsluttende runde, er der alligevel én ting, som kalder mig på talerstolen her, og det var forespørgeren, hr. Steen Gades, reference til min ganske udmærkede strategi for handel, vækst og udvikling, som jeg er glad for at hr. Steen Gade og også andre ordførere har fremhævet et udmærket og glimrende stykke papir. Jeg synes imidlertid, at hr. Steen Gade i mine øjne kom til at bruge papiret og en helt konkret formulering i strategipapiret på en ret misvisende måde, og det er sådan set det, der har bragt mig på talerstolen her.

Men jeg ville starte med at sige, at da nu hr. Steen Gade synes, at det er så fremragende formuleringer, der er på det papir, vil jeg sådan set foreslå hr. Steen Gade, at man tog formuleringen fra papiret her over i vedtagelsen i stedet for at holde fast ved det udtryk, som har været genstand for debat her, og det udtryk, som vi absolut ikke er enige i, nemlig ordet kompensation. Så kunne man i stedet bruge formuleringerne her, som hr. Steen Gade ganske glimrende læste

op af, for der står nemlig noget andet end det, hr. Steen Gade, hr. Mogens Lykketoft og hr. Martin Lidegaard åbenbart lægger vægt på, når de bruger udtrykket kompensation. Men hr. Steen Gade må jo gøre op med sig selv, om han er enig i det, der står på papiret, eller om han ønsker at fastholde begrebet kompensation.

Hvis jeg sådan her på falderebet skulle prøve at være lidt venlig og følge tankegangen i det, der så foreslås, må jeg tilstå, at jeg er noget forundret over, for ikke at sige temmelig betænkelig, ved det forslag, som kommer til udtryk i vedtagelsen.

For hvis man nu sådan skulle vise lidt god vilje og prøve at sætte sig ind i, hvad der så egentlig måtte menes med forslaget, da nu i hvert fald nogle af forslagsstillerne lægger vægt på, at det altså ikke er økonomisk kompensation, der er tale om, og det heller ikke er kompensation, der skal være additional til bistandsmidlerne, synes jeg, at det kunne være lidt interessant at få at vide, hvad det så drejer sig om. Men såfremt der er tale om økonomisk kompensation, som jeg i hvert fald hørte en enkelt ordfører lægge vægt på – det var hr. Martin Lidegaard, der sagde, at det skulle være additionelt – så vil jeg frygte, og det ville jeg i det hele taget, hvis der var tale om en kompensation, at det er en konstruktion, som så vil fjerne væsentlige incitamenter til at tilpasse sig en friere markedsadgang og dermed også en friere verdenshandel. Og det ville i virkeligheden overhovedet ikke gavne de lande, som vi her faktisk har til hensigt at gavne, for det ville fastholde ulandene i en økonomisk struktur, der i mine øjne ville forhindre dem i fuldt ud at drage fordel af verdenshandelen. Så opnår man altså lige præcis det stik modsatte af det, som vi, sådan som jeg i hvert fald trods alt har lyttet mig til det, er helt enige om er formålet med WTO og dermed også med det kommende møde i Hongkong.

Så er der sådan en række i mine øjne helt praktiske ting, som jeg mener forslagsstillerne også ser helt bort fra. Det er, at WTO overhovedet ikke er gearet til at håndtere en sådan kompensationsordning. Sekretariatet vil slet ikke være i stand til at kunne vurdere de påståede tab, som ligger implicit i det forslag, som forslagsstillerne her kommer med, for slet ikke at tale om risikoen for, at det ikke kan fastslås, hvordan tabene så er opstået.

Hvordan man end vender og drejer spørgsmålet, vil man aldrig i en forudsigelig fremtid kunne opnå noget, der bare minder om konsen-

sus om det, der foreslås her fra forslagsstillerne side, så jeg synes faktisk, at det er lidt meget, at forslagsstillerne altså her forlanger, hvad jeg vil betegne som det umulige, af regeringen.

Kl. 19.45

Men når det så er sagt, vil jeg gerne tilføje eller understrege det, som udenrigsministeren også lagde meget stor vægt på i sin besvarelse, nemlig at Danmark rent faktisk hører til blandt de mest aktive lande, når det drejer sig om at yde effektiv handelsrelateret bistand, sådan at især de fattigste udviklingslande får mulighed for på bedst mulig vis at drage nytte af den øgede markedsadgang, og dermed bidrage til at bekæmpe fattigdommen i udviklingslandene.

Men altså summa summarum: Jeg synes bare, at hr. Steen Gade kunne tage den glimrende formulering, som hr. Steen Gade selv læste op tidligere i løbet af debatten, og så var det udestående jo da i hvert fald elimineret i den debat, som ellers har været her i dag.

Formanden:

Tak til udviklingsministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Steen Gade, i anden omgang.

Steen Gade (SF):

Vi skal vel sige tak for debatten, selv om vi godt kunne have ønsket et lidt højere kvalitetsniveau. Der er jeg enig med dem, der har sagt det.

Men jeg kan begynde med det sidste fra udviklingsministeren. Jeg synes egentlig, at det, at udviklingsministeren nu står ved det, der står her på side 23 i strategipapiret, er et tegn på, at vi ikke har fået snakket sammen. Når jeg ikke har kunnet bruge det før, er det, fordi jeg først har fundet det i eftermiddag. Men man kan sige, at når vi har skrevet »kompensation«, så var det vel Udenrigsministeriets, altså udviklingsministerens ansvar at sige: Ja, det er vi egentlig også på vej med her. Vi har den her formulering af »kompensation«.

Men sandheden er, må jeg sige til udviklingsministeren, at det jo er kompensation, det, der står dér. Det er realiteten i det. Det er for øvrigt også det, vi forpligtede os til efter Marrakech, da vi i det hele taget startede WTO, så det er da ikke noget mystik, vi har fundet på. Substansen i det er, at det er kompensation, men det kan da godt skrives på en anden måde. Det er da klart.

Jo, det er netop kompensation for forventede stigninger i fødevarerpriserne, som udenrigsministeren så rigtigt sagde det i sin tale, og mindre

statslige toldindtægter. Det er det, de skal have nogle penge for i stedet for fra et andet sted, hvis de kommer i klemme. Så siger udviklingsministeren, at man ikke ved, hvilke lande der kommer i klemme. Jamen jeg står her med et uddrag fra FN's økonomiske rapport om Afrika fra 2004. Her står på side 66 og 67 en gennemgang af, hvilken effekt det økonomisk vil få for forskellige typer af liberalisering i forskellige lande.

Det viser sig for øvrigt – og det er et svar til udenrigsministeren – at jo mere man liberaliserer, jo større fordel er det faktisk for de fattigste og under et. Det står i FN's rapport. Det er ikke noget, jeg har fundet på. Det er altså ikke, fordi jeg ikke har læst på lektien. Det er ikke, fordi jeg er en idiot. (*Tilråb fra salen*). Nej, men jeg siger bare, at jeg læser op fra FN's rapport, og udenrigsministeren mener, jeg er en idiot. Det er da et stærkt udtryk at få her. (*Tilråb fra salen*).

Formanden:

Nu er det hr. Steen Gade, der har ordet.

Steen Gade (SF):

Tak, hr. formand.

Jeg vil bare her lige så stille sige, at man ved meget om det, og man ved, at protektionisme er det værste for ulandene. Så er der nogle få, der kommer i klemme, og de kan identificeres, og dem kan man hjælpe på forskellig vis, og det er sådan set det eneste, der står i vores forslag til vedtagelse. Det siger regeringen er helt forfærdeligt. Jeg tror egentlig, at når det kommer til stykket, må vi vel være enige om den, ellers forstår jeg ingenting.

Så vil jeg sige nogle få ord til ordførerne. Hr. Pihl Lorentzen fra Venstre sagde sådan set noget, som gør, at jeg godt kan være lidt skeptisk ved det forslag til vedtagelse, der ligger fra regeringen: »Vi skal have afskaffet landbrugssubsidierne, men gør det nu ikke for hurtigt«. Det var da ren Venstretale. »Gør det nu ikke for hurtigt; sørg for, at det er afpasset«. Men jeg mener da noget andet. Jeg mener, det skal ske hurtigt. Jeg mener, det er til fordel for både ulandene og os, også økonomisk, også for fremtidens arbejdspladser.

Hr. Mogens Lykketoft og hr. Martin Lidegaard, synes jeg, sammenfattede meget godt temaet omkring, hvorfor vi mener, det er vigtigt med en skarpere profil end det, der ligger i regeringens forslag, og det er simpelt hen: Vi vil ingen gentagelse have af Cancún! Det er, hvad der driver os, og vi får en ny diskussion – det har jeg al-

lerede sagt jeg ville være med til at tage – inden vi skal til Hongkong.

Kl. 19.50

Det vil sige, at vi får den konkrete forhandling, for op til selve forhandlingen kender vi alle positionerne, og derfor forstår jeg faktisk ikke meget af den, hvad skal jeg sige, enorme kritik, der har været her.

Så vil jeg sige til hr. Rune Lund, som jo kommer med et forslag til vedtagelse med mange sympatiske ting i, at det på en måde vil være svært at få en dialog med Enhedslisten, før Enhedslisten holder op med det der pjat med at sige, at man er imod WTO. Så kan vi jo ikke rigtig snakke sammen, for det er i WTO, vi skal løse de her problemer, og det er via en stærk position i EU, vi skal løse dem.

Det sidste, jeg har lyst til at sige her, inden jeg siger tak for debatten, men måske nok ikke for resultatet, er til udenrigsministeren – og så håber jeg ikke, han bliver alt for fornærmet: Der er meget fornuftigt også i udenrigsministerens og regeringspartierne forslag til vedtagelse. Det har vi ikke benægtet på et eneste tidspunkt. Og derfor vil jeg på vegne af SF, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre sige, at vi agter at undlade at stemme.

Så skal der jo gives mandat om nogle dage – i konkrete situationer som denne i Folketingets Europaudvalg – og så kommer vi til en diskussion, hvor jeg tror, at regeringen efter denne tænkepause, altså ikke i dag, men fra nu af og indtil der skal gives mandat, måske kunne komme på lidt bedre tanker.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg blev skudt i skoene af hr. Steen Gade, at landbrugsstøtten ikke skulle afskaffes så hurtigt, og det vakte tydelig bekymring.

Jeg vil godt understrege igen: Venstre går klart ind for en afskaffelse af landbrugsstøtten. Det skal ske gradvis, det skal ske velordnet, balanceret og i takt med, at vores konkurrerende landbrugslande også får det afviklet. Det er netop her, WTO spiller en rolle. Så det var en fordrejning af budskabet i min ordførertale, som hermed skulle være rettet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Hvis det er rigtigt, hvorfor er eksportstøtten så ikke så alvorlig for Venstre, at vi meget hurtigt skal have den nedbragt?

90 pct. af verdens eksportstøtte på landbrugsområdet kommer fra EU. Så må der da være en stærk forpligtelse for EU til at fastsætte et meget, meget ambitiøst mål og dermed også til, at Danmark kæmper for inden for en 5-årig periode, at det bliver afskaffet. Hvorfor er det så, Venstre er imod det?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Det har jeg jo redegjort for tidligere. Vi får ikke noget ud af at løfte fanen højere, end benene kan nå jorden. Og det er Venstres opfattelse, at hvis regeringen gives et meget klart pejlemærke både omkring eksportstøtten og den interne landbrugsstøtte, så går regeringen selvfølgelig ned og kæmper for at komme længst muligt frem mod det mål. Det har vi fuld tillid til, og det er der tradition for, at der er bred enighed om her i Folketinget.

Det er derfor, jeg er dybt forundret over, at vi skal have en fodnoteagtig situation her. Men det glæder mig da, at man har bevæget sig, så man undlader at stemme. Og så håber jeg, at vi, når vi får næste WTO-debat om et halvt års tid, kan opnå bred enighed i Folketinget igen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg kan sige til hr. Kristian Pihl Lorentzen, at vi ikke har bevæget os på nogen måde i den forstand, med hensyn til hvad vi skulle stemme.

Det er ikke os, der har sagt, at modparten ingen forstand har på noget. Det er regeringen, der har sagt, at vi ikke har forstand på noget.

Det passer jo selvfølgelig ikke. Men vi har ikke signaleret, at vi absolut ville stemme imod. Hvorfor skulle vi signalere det, når vi er enige i en række af elementerne, og når vi oven i købet kan få os til at rose både udviklingsministeren og udenrigsministeren for en række af de ting, de gør?

Det eneste, vi siger, er: Det skulle være mere ambitiøst, og der skulle være stærkere, kan man sige, signaler for at afskaffe de handelsforvridende instrumenter, herunder eksportstøtten. Det er derfor, vi har sat et antal år på eksportstøtten, for EU står for 90 pct. af eksportstøtten på landbrugsområdet.

Formanden:

Tak til hr. Steen Gade. Så skal jeg lige spørge, om udviklingsministeren vil have ordet, inden vi er færdige med ordførerrunden.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Ja, det vil jeg gerne, for det er sådan set direkte rettet mod forespørgeren. Og jeg må desværre konstatere, at forespørgeren misforstår det, der står på side 25-26 i strategien. Hr. Steen Gade opfatter det, der står på side 25 i strategien, hvor der står ordene midlertidig international støtte, som det samme som økonomisk kompensation, og det er det ikke. Udenrigsministeren har tidligere redegjort for, hvordan vi bidrager til at give international støtte til de mindst udviklede og fattigste lande.

Jeg står her med en liste over de forskellige multilaterale organisationer, hvor vi allerede i dag bidrager til at facilitere udviklingslandenes adgang til markederne. Det er bl.a. WTO's Globale Trustfond, Den Integrerede Ramme, Det Internationale Handelscenter, Standards and Trade Development Facility, WTO's praktikprogram, Advisory Centre on WTO Law etc. etc.

Det er det, der menes med den formulering i strategien, og der er ikke et ord om økonomisk kompensation, sådan som hr. Steen Gade taler om det.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det kan være, man kan blive klogere i dag. Så vil jeg bare sige til udviklingsministeren, at det, jeg har hæftet mig ved, nu ikke var på side 25, det var på side 23, og det var det, jeg citerede fra:

»Fra dansk side vil vi være villige til at se nærmere på mulighederne og behovet for en form for midlertidig international støtte for de mindst udviklede lande, som bliver hårdest ramt af de forventede stigninger i fødevarerpriserne og de mindre statslige toldindtægter.«

Hvis man skal have en midlertidig international støtte for de mindst udviklede lande, koster det vel også noget? Så er det vel penge? Jeg er lidt mystificeret. Jeg indrømmer da, at det har regeringen da ikke sagt at de ville. Regeringen har sagt, at det ville de være villige til at se nærmere på. Det er det, jeg har citeret hele dagen.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Vi taler om nøjagtig det samme citat. Det er der ikke nogen tvivl om. Hr. Steen Gade må have strategien i en foreløbig udgave. I den endelige

udgave er det side 25. Hvis man så læser videre derfra, hvor hr. Steen Gade slutter, står der yderligere i strategien:

»Forslaget om en international fond fremføres fra forskellige sider, men der er stadig en lang række kritiske udestående spørgsmål såsom modaliteter for fonden og dens finansiering.«

Nu skal hr. Steen Gade gå et par afsnit op, altså stadig væk på side 25 i den endelige udgave:

»Et alternativ er at benytte ovenstående regler om "Særlig og differentieret behandling"« – det var det, udenrigsministeren tidligere var inde på og gjorde udmærket rede for – »og samtidig give målrettet støtte på landeniveau med henblik på styrkelse af de produktive sektorer i de mindst udviklede lande.«

Det vil sige, at det, der står her i strategiplanen er yderst fornuftigt, og det er det, regeringen arbejder hen imod, men det er noget andet end en additional økonomisk kompensation, sådan som hr. Steen Gade har foreslået det i sit forslag til vedtagelse.

Formanden:

Så er det hr. Steen Gade, og så tror jeg, vi slutter den del af debatten.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er jeg enig i.

Det her koster sikkert også noget, men det må ikke hedde kompensation, selv om det er det. Og det må ikke være additionelt, men det er det måske heller ikke?

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund som ordfører i anden runde.

Rune Lund (EL):

Grunden til, at jeg går herop, er egentlig, at jeg gerne vil have nogle yderligere kommentarer fra udenrigsministeren. Men inden jeg får det, vil jeg da gerne lige sige til SF, at grunden til, at vi har fremsat vores forslag til vedtagelse, er, at vi faktisk synes, at selv om der er mange gode takter i det fælles forslag til vedtagelse, som resten af oppositionen har fremsat, er der faktisk nogle alvorlige mangler i det, bl.a. at der ikke står klart og tydeligt, at ulandene ikke skal tvinges til f.eks. at privatisere inden for vandområdet eller inden for andre tjenesteydelser.

Vi synes også, at det er noget mærkeligt noget, at man bringer industridebatten på bane, for det er ikke ulandenes dagsorden. Det er de rige landes dagsorden. Vi vil slet ikke være med til at sætte den dagsorden, og det synes vi heller ikke at den danske regering skal gøre i runden i WTO, som ender med forhandlingerne i december i Hongkong.

Kl. 20.00

Derudover har vi også i vores forslag til vedtagelse præciseret, at det skal være muligt for ulandene at beskytte deres landbrugsproduktion og særlig for småbønder, og at der bliver lavet effektive præferenceaftaler for de fattigste lande. Vi har bestemt heller ikke noget imod kontant økonomisk kompensation. Det synes vi ville være aldeles sympatisk.

Men med hensyn til udenrigsministeren kunne jeg godt tænke mig, at udenrigsministeren måske elaborerede lidt mere over, hvordan det præcis er. Hvad angår G21-gruppen, lød det, som om man gerne ville gå ind og splitte den gruppe, hvor Brasilien og Indien jo er i spidsen. Hvordan er det præcis, man forestiller sig det? Er det sådan en meget vigtig forhandlingsstrategi, som man anlægger, at man går ind og prøver at splitte den mest dominerende gruppe af ulandene under forhandlingerne? Det kunne jeg godt tænke mig at høre noget mere om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Som tidligere meddelt, vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse finde sted på mødet i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

33) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om indskrænkning af perioden for salg og affyring af fyrværkeri samt om begrænsning af lydeffekten for visse typer fyrværkeri.

Af Christian H. Hansen (DF) m.fl.
(Fremsat 29/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.